

Stev. 18

Entered as Second-Class Matter July 8th, 1903, at the Post-Office
at Chicago, Ill., under Act of March 3rd, 1879

Chicago, Ill., 6. Maja 1910

Kdor ne misli svobodno, se ne more
boriti za svobodo!

Leto IX

Razgled po svetu.

AVSTRIJSKO-OGRSKA.

Iz Dunaja prihaja brzjavno poročilo, da v političnih krogih vlada najživahniji interes, ker se na Angleškem v parlamentu zelo zanimajo radi gradnje avstrijskih dreadnaughtov, katero namerava vlada započeti v najkrajšem času. Angleška bi rada dobila načrte od teh morilnih priprav in zato od strani hoče na vsak način priti do tega, da ji Avstrijska vlada dovoli prisostvovati pri gradnji. Seveda Avstrija, čeprav je nazadnjaška ima le toliko pameti, da ne dovoli Angležem vtikavati se v njen posel. Avstrijsko uradno poročilo naznanja, da bo vlada gradila toliko bojnih ladij, kolikor jih potrebuje in ta negotova vest vznemirja Angleže.

Iz Budapesta se javlja, da je vlada sklenila pristanišče v Reki po načrtu onega v Trstu zgraditi, tako da bodo tam lahko prihajale največje bojne ladje. Tam bode vlada gradila velikansko ladjedelnico, v kateri se bodo gradili največji dreadnaughti in poleg tega pa tovarno za topove, ki bo vstanu izdelati največje topove na svetu. V tej tovarni se bodo izdelovali vsi topovi za vladino bojno ladjevje.

Poročnik Hofrichter, ki je nameraval s tem, da s trupom spravi višje častnike iz pota avanzirati, je sam priznal, da je pošiljal "candy" v zabojčkih. — Slasčicam je prinešal cianid potaš. Sodba še ni izrečena, vsekakor pa ne uide žalostni usodi. Svinčenka bo njegovo plačilo.

RUSIJA.

Tiflis, 4. maja. Misijonarji v Urumiah, Perzija so danes zaprosili rusko vlado za protekcijo proti tovarni zbirateljih Mohamedancev, ki prete s umorom vseh kristjanov in staroslavni vernikov.

Ruska misijonska postojanka v Urumiah je natlačena polna zavetja iščočih.

Rusko zastopništvo v Teheranu je dobilo nalog, da obvesti šaha, da bo vlada držala perzijsko vlado odgovorno za vsako škodo, povzročeno misijonarjem ali njihovemu premoženju.

Ko bi se ruska vlada toliko poganjala za v domačiji preganjanje Jude, bi bilo vse hvalevredno. Judom je Rusija napovedala smrten boj. Sosedne vlade pa to z mirnim očesom gledajo.

NEMČIJA.

Prvo-majevske demonstracije v Berlinu se je vdeležilo nad 100.000 delavcev, pri kateri so zahtevali splošno volilno pravico po vsej Prusiji. Red ni bil nikjer kršen ker se je policija vsaj enkrat pošteno brzdala. Shodi in demonstracije po celem cesarstvu so se, razven malih izjem, povsem mirno in v lepem redu odnesli.

Višje deželno sodišče je turški vladi, ki se je hotela polastiti \$3.000.000, katero svoto je odstavljeno sultan Abdul Hamid v nemško državno banko vložil, prekrizalo vse račune s tem, da je odločilo, da banka ne sme turški vladi denarja izplačati.

Državna banka ni hotela turški vladi denarja izplačati, ker od prejšnjega sultana podpisana nakaznica ni imela tajnega pečata. Banka se je tuji sklicevala na to, da je bivši sultan faktično jetnik in toraj ni vstani, po lastni volji s denarjem razpolagati. Sodišče je bilo tudi tega mnenja. Turška vlada se bo pritožila na državno sodišče.

FRANCIJA.

Vključ vsem pripravam se je prvi maj le tiho obvršaval. Nobenih pouličnih pohodov ni bilo in to radi tega, ker je vlada po vseh krajih prepovedala demonstracije in vojaštvo imelo nalogo vsako demonstracijo razgnati.

V Arles je nekdo vrzel v mestno hišo bombo, ki je precej škode povzročila. Nikdo ni bil poškodovan.

ANGLEŠKA.

Iz Kings-ona, Jamaica, prihaja vest, da je Nord Alexis, bivši predsednik na Haiti vsled starosti umrl. Bil je pred dvema letoma pregnan iz domačije in pred par meseci mu je dovolil predsednik Simon, da se sme vrniti. Njegovo truplo prepeljejo na Hayti, kjer ga položijo v rodbinsko žrto. Umrl zapušča ogromno bogastva.

Bivši predsednik general Nord Alexis je bil rojen leta 1820 v Cap Hayten. Njegov oče je bil baronet Nord Alexis, dvorjan Henrika Kristofa. Po smrti Dessalina, ki je Hayti leta 1804 osvobodil iz francoskega jarma, si je Kristof nadel naslov kralj Henrik I. Nord Alexis ni bil nič boljši kot njegov prednik ali predpoda, kralj Henrik I., ki je svojemu policijskemu šefu nekoč zapovedal, da v dokaz svoje poslušnosti obglavi svojo ženo in otroke in glave pa sam v palačo prinese. Henrik I. se je osebnostno prepiral, da se je ukaz tudi resnično spopolnil. Kdor je v prisotnosti tega kralja francoski govoril, je bil brez zagovora obglavljen.

Odrešil je vojaško diktaturo. Vsakdo, ki si je nakopal nemilost kralja je bil brez odloga ustreljen. Štiri leta je vladal kot Ivan Strašni, dokler ni nemški generalni konzul zaprosil svojo vlado, da pošlje križarko in če drugače ne z grda prisili strahoviteža pokoriti se.

Nord-Alexis se je kot predsednik zelo gizdavo nosil. Častniki njegove okolice se niso mogli kretati, ker so bili tako z zlatimi portami prepreženi, da je bila vsaka kretanja pretežka. Njegova telesna straža je vedno spala v isti palači kot on. Oprava pohištva v palači pa je bila zelo ekstravagantna. Alexis je ljubil divno zeleno barvo in zato je nosil obleko iz kričavega zelene sukca. On, kateremu je življenje drugih bilo malo mar, je živel v vednem strahu, posebno od leta 1908 ko je ljudstvo v mesecu decembra pred njegovo palačo vpilo po krvi. Takrat je ubežal na zadnja vrata in se skril na neko ladijo, katera mu je dala zavetje. Ljudstvo mu je v pristanišču v obraz pljuvalo. Alexis je vrjel v čarovnice in v človeško darovanje.

V Londonu je 3000 socialstov priredilo velikanske demonstracije. Pohoda vdeležili so se tudi japonski socialisti. Šolska mladež je stopala v prednih vrstah. V Hyde Parku so obdrževali velikansk shod, ki se je mirno in v lepem redu končal.

TURČIJA.

Carigrad, potom Filipopolisa, 5. maja. Vlada je danes zankala prošnje inozemskih vojaških zvezencev, v kateri so prosili za dovoljenje, da se pridružijo turškim četam, odhajajočim v Albanijo, kjer praktično razsaja civilna vojska. Ta odbitek prošnje se smatra, da tam vlada grozno stanje med vladnimi trupami in vstasi, ter da vlada noče, da bi zunanji svet vedel o pravem položaju.

Nove čete se mobilizirajo v Smirni. Turški vojniki imajo še v posesti prelaz Kačanik toda ni se jim posrečilo pregnati nastavev iz Karadah pogorja. Govori se, da so celo Albanke zagrabile po orožju. Ustaši imajo zelo trdno postojanko. V bitki pri Kačanik prelazu je padlo 200 Turkov in okoli 500 Albancev.

NORVEŠKO.

Christiania, 9. maja. Truplo umrlega pesnika in skladatelja Bjørnstjerne Bjørnson je v nedeljo ob 4 uri popoldne dospelo na križarki "Norge" v pristanišče. Velikanska množica ljudstva je pozdravilo križarko "Norge", ko je dospela v pristanišče.

Prenos krste iz ladje na suho se je zgodil brez vsake ceremonije in ljudstvo se je žalostno razšlo.

Danes so položili skladateljevo truplo k počitku s velikanskimi ceremonijami, sam kralj in kraljica sta se vdeležila sijajnega pogreba.

Delo in štrajk.

Združenje.

Člani Zapadne Premogarske Zveze so skoro soglasno glasovali za združenje s premogarsko organizacijo United Mine Workers of America. Zadnji teden je glasovala največja unija W. F. of M. v Butte, Mont. in pri tem glasovanju se je pokazalo, da pride do združitve. Združenje teh dveh organizacij je gotovo in v to voljeni odbori se že resno pripravljajo, da izdelajo vse potrebne načrte, da se stori končni korak.

Družba povišala plačo.

Generalni upravnik Carol F. Huber pri Lehigh & Wilkesbarre premogarski družbi je danes izjavil, da vsi oni delavci oziroma vposlenci, ki dobivajo mesečno plačo dobe 6% poviška. Ta povišek okoristi uradnike, predstojnike, bose in druge delavce, kateri niso zavzeti pri štrajk-komisiji.

Okoli 5000 vslužbencev dobi povišano plačo. Huber se je izrazil, da družba je zato prostovoljno povišala plačo, ker so cene živilem in potrebščinam res previsoke. S tem si je dal Huber "dobro" sprječevalo.

Zborovanje se pričelo.

Prvo zborovanje farmerske prosvetne in kooperativne unije v Ameriki in ameriške družbe pravočutja, velika farmerska konvencija se je začela zadnji ponedeljek jutro. Nekaj nad 5000 delegatov je bilo prisotnih in veliko več se jih pričakuje. St. Louis, Mo., je ves v zastavah. Predsednik Barrett iz Atlanta, Ga. želi, da se farmerji združijo v eno unijo, ki bi bila ena največjih na svetu.

Na tem zborovanju poskusil bo Samuel Gompers svojo srečo. Ta namreč želi, da se farmerji združijo s American Federation of Labor in se pridružijo v političnem oziru delavski politični stranki, katera se je baš nedavno tega ustanovila.

Farmerji, zbrani na konvenciji so se izrazili, da so proti borzemu spekuliranju s žitom in tako igranje popolnoma obsojajo. Zahtevajo, da jim vlada stoji še bolj na strani, ker kolikor več država pripomore do izobrazbe farmerja toliko večjih uspehov sme od nje pričakovati.

Še eno važno zborovanje.

V Fort Wayne, Ind. so pričeli zborovati zastopniki Amalgamated associations of Iron, Steel & Tin Workers, da določijo, kako plačo naj zahtevajo organizirani delavci v jeklnah, kositarnah in poplincah, kedar poteče sedajna pogodba. Ta pogodba poteče s 1. julijem tega leta. Zadnja konvencija te organizacije je trpela osemnajst dni.

Štrajk v Columbus, O.

V Columbus, O. počiva skoro ves promet radi štrajka nastavlencev na pouličnih železnicah. Štrajk se je začel v ponedeljek. Družba, katero branijo milicariji in domača policija je importirala stavkokazce in se noče pod nobenim pogojem podati v pogajanja. Družba se je javno izrazila, da noče z unijo imeti nobenega opravka.

3000 brez dela.

Ford City, Pa. Tovarna Pittsburgh Plate Glass družbe v tej okolici je popolnoma zgorela. Škoda se ceni na \$1.500.000. Ta požar je za ta kraj velik udarec, ker izmed 5000 odraslih delavcev tega kraja je bilo 3000 vposlenih v tej tovarni. Žrtev ognja je nek 15 leten deček, za katerega se misli, da je zgorel.

90 let poročena.

V Florence, Colo. živi zakonski par, ki je bil poročen že leta 1820. Francisco Espor, rodom Francoz je 110 let star in njegova žena Rafaela pa 107 let. Njun sin je 85 let star, vsi drugi otroci so prej umrli.

Glas Svobode stane \$2.00 na leto.

KRATKE NOVICE.

— Kamnoseki v Bedford okrožju, Indiana so dobili povišek plače od 50c na dan. Prej so dobili \$4 na dan in sedaj dobe \$4.50. Že od meseca novembra m. l. je bil tam generalni štrajk.

— Lastniki rudnikov in premogokopov v Michiganu so na skupnem zborovanju v Saginaw, Mich. sklenili, da prostovoljno povišajo plačo rudarjem in premogarjem. 3000 delavcev je šlo takoj na delo.

— 900 stavbinskih delavcev v Chicagi je zaštrajkalo, zahtevajo višjo plačo in sicer 70c na uro. Dolej so imeli 62½c na uro. Vse delo na raznih novih poslopih vsled tega štrajka počiva.

— Prihodnji terek se snidejo v Peoriji, Ill., zastopniki illinoiških premogarjev in operatorjev, da izdelajo pogodbo glede plače. Okoli 600 premogarjev je šlo na delo v Toluca, Ill., ker se jim je pod začasnim sporazumom dovolilo, da smejo delati na popravkih v rovih.

— \$5000 odškodnine je prisodil neki sodnik v St. Josephu tvrdki Berry Foundry v tožbi proti mednarodni uniji livarjev, ker so isti proti firmi štrajkali in jo bojkotali. Sodnik se je opiral na ono famozno razsodbo za \$220.000 odškodnine proti Danburškim klobučarjem.

— Otroci F. Jacksona, so v tožbi proti Armour & Co. bili zmagovosni. Sodnija jim je priznala \$7500 za zgubo očeta. Jackson je zgubil življenje vsled eksplozije amonije leta 1903.

— Industrial Worker of the World so v McKees Rocks, Pa., popolnoma zmagali. 1000 štrajkujočih delavcev Pressed Steel Car Co. se je vrnilo na delo.

— 1500 pekov je na štrajku v New Orleansu. Zahtevajo večjo plačo in manjši delavnik. Pekci v New Yorku so tudi na štrajku.

Brutalnost.

Policija v Chicagi je pred par dnevi aretirala dva nepoznana človeka, katera je pobrala na ulici, eden je bil v nezvesti, drugi pa slaboten in bolan. Namesto, da bi ju poslala v bolnišnico, so jih jednostavno zaprli v zaduhle tamnice. Jeden je že ob drugi uri v jutro umrl, drugi pa se bori s smrtjo. To je pač brutalnost, da ji ni para.

Konec prohibicije.

Kakor smo poročali je jekleno mesto Gary, Ind. postalo zopet mokro. V petih dnevih je bilo nič manj kot 138 saloonov odprtih. Letna licenca znaša \$375, od katere svote pride \$100 v okrajno blagajno, \$250 dobi mesto in \$25 država. Gary šteje 11.500 prebivalcev, toraj pride na vsakih 82 oseb en saloon.

CUBA.

Pogajanja za nakup 10.000 karabinarjev najmodernejšega izdelka, katere se bo rabilo za oboroženje ruralov in stalne vojske na Cubi je danes zaključil major Eduardo Lores v sporazumu generala Crozier. Karabinarji bodo stali več tisoč dolarjev.

Pred nekaj časom je kubanska vlada prosila vojni oddelek Združenih držav za dovoljenje, katerega pa ni dobila in to radi tega, ker se je ministristvo opiralo na to, da tako dovoljenje da lahko samo kongres. Kongres je pri posebnem zasedanju dovolil nabavo karabinarjev.

KITAJSKO.

Stotnik James N. Reeves, vojaški ataše pri ameriškem konzulatu v Pekingu je dobil nalog, da se poda v Čangša, da preišče koliko škode so vstasi povzročili Amerikancem pri zadnjem nemiru. — Združene države bodo zahtevale od Kitajske vlade, da povrne škodo. Menimo, da ameriški kapitalisti gledajo za nekaj "casus belli" in da jim Kitajske pokrajine zelo diše — posebno pa nevtralizacija železnice, kakor se je državni tajnik Knox izrazil. Kapitalisti Združenih držav hočejo na vsak način dobiti kontrolo nad Kitajsko industrijo.

Razne novice.

VELIKANSKI POHODI.

V nedeljo, 1. maja so delavci po celem svetu slavili svoj delavski praznik. Povsod kjerkoli se nahajala zavedno delavstvo je isto pripravilo velikanske priprave.

Menda največja parada in shod je bila obdržavana v Greater New Yorku. Nekaj nad 75.000 delavcev, žena in otrok se je zbralo na Union Squaru, kjer so delavski govorniki raznih narodnosti pozdravili svoje rojake in jim v živih besedah razložili pomen tega dneva.

V St. Louisu, St. Francisco, Philadelphiji povsod so delavci proslavljali na primeren način prvi majnik.

V Chicagi je bil ulični pohod nekaj velikanskega in pred vsem znamenitega. Rudeči prapori so vihrali tako zmagonosno da je slehernemu pogled na to dostojanstvo kar nekam začaralo. — Množica broječa okoli 20.000 je korakala v redih po štiri in štiri proti Pilsen Parku. Razni napisi, kot: Delavci sveta združite se itd. V slogi je moč! Prvi maj je delavski praznik, 8 ur delaj, 8 ur se raduj in 8 ur počivaj! Kupujte samo unijske izdelke! Stran od skaba; itd. itd. so kar mrgoleli med množico. Razni oddelki so prepevali delavske pesni in godbe so igrale: Marselejoz.

Ta dan se je pokazala moč delavstva in marksistkateri kapitalist je z drhtečo dušo in strahom v prsih zrl na to nepremagljivo moč.

Po večjih mestih v Evropi so se delavci tudi pripravljali za primerno proslavljenje delavskega praznika. Posebno v Berlinu in Parizu, kjer je delavstvo pokazalo, da se ne vstraši nobenih groženj od strani policijskih prefektov, ki so kar po šestnajst regimentov konjice in drugega vojaštva poleg mestne policije razpostavili na razna mesta, da preprečijo delavske demonstracije in shode.

Voda in cepci.

V Honolulu se je primeril "red" slučaj. Policija je aretirala 4 ruske delavce zaradi kršenja miru, kakor se je v najkrajšem času zbrala pred policijsko postajo 500 Rusov broječa množica in zahtevala, da se one štiri Ruse iz ječe spusti.

Ker se množica le ni hotela odstraniti je policija poklicala požarno brambo, ki je spustila curke vode na množico, katera pa se le ni hotela razpršiti. Od druge strani so pritisnili policaji s cepci in vnel se je hud boj.

Naselniški odbor je zvalil namreč Ruse, da so prišli delati na cukrove plantaže, nudeč jim dobro plačo, a ko so tja prišli, jim lastniki plantaž niso hoteli dati še polovice, kar jim je bilo obljubljeno.

Odzvonilo mu je.

Victor L. Berger, socialistični alderman v Milwaukee, Wise. je izjavil, da je John I. Beggsu odzvonilo. J. I. Beggs je predsednik poulične železnice in Elektrike Light družbe in je takorekoč, dokler so bile stare stranke v premoči zapovedoval celotni mestu. Sedaj mu je odklenkalo, ker socialisti so se pred vsem spravili nad družbo, ki lasti poulično železnico, zahtevajoč, da družba vestno spoštuje vse mestne predpise, ker če tako ne stori, bo držalo mesto Beggsu odgovornega in če treba bo moral ne samo enkrat pokusiti mestni ričet.

Staremu prijatelju, ki se je v dolgih letih izkazal, je treba ohraniti zvestobo. Kdor trpi za nadležnim prehladom, naj ne poskuša vsa mogoča in nemogoča sredstva, ampak naj si preskrbi takoj pristni "Pain Expeller". Naj se drgne z njim krepko po vratu, prsih ter stopalih in takoj bo dobro. Pain Expeller se lahko dobi v Ameriki po vseh lekarnah za 25 centov steklenica. Treba pa je paziti, da se dobi pristnega z varstveno znamko s sidrom.

Cherry proti drž. pravniku.

Znano je, da je državni pravnik Eekbert, katerega plačuje ljudstvo bil vedno na strani St. Paul premogarske družbe, ter da je silil vdove in sirote, da so za neznan svoto odstopile od svojih pravic. Sedaj je pa pravno ta Eekbert storil drug čin, katerega ondotno prebivalstvo najostreje obsoja. Koronerju Malm, kateri ni vlekel s družbo ni hotel pripoznati stroškov in tudi mestni očetje, kateri vsi vlečejo s kompanijo ga pri tem podpirajo. Razburjeno ljudstvo je državnega pravnika izenalo iz mesta. Tako je prav, saj družega Eekbert tako ni zaslužil.

Mesto San Francisco, Cal.,

ima glasom letočnjega ljudskega štetja nekaj nad 450.000 prebivalcev, izmed katerih je 14.000 brez dela.

Listu v podporo.

Frank Košmerl, iz Reading, Pa. nam je poslal o prigodu 1. maja svoto \$1.70 in sicer so darovali: P. Kočevar 30c, I. Jenzekovič 20c, P. Kral 20c, F. Košmerl 15c, M. Moravec 15c, I. Košmerl 10c, I. Starasinič 10c, A. Košmerl 10c, J. Filak 10c, I. Krofina 10c, I. Šukle 10c in J. Stublar 10c. — Nadalje je daroval J. G. Mekinda 25c in L. Sterle \$1.50. Iskrena hvala!

Listnica uredništva: F. C. Poslano je prestopo in nima pomena za širšo javnost. Zdrav!

Vsim, katerim je naročnina potekla pošljemo opomine, upajoč, da star dolg poravnajo. Kdor tega ne stori mu list ustavimo.

CENJENIM ROJAKOM!

Poizvedel sem od več rojakov in raznih strani, da me nekovi Zotti v njegovem "Narod. Listu" zlobno napada itd. Na vse to imam le kratak odgovor:

Zotti in njegov list sta vse življenje živitorila od lažij in sleparij, zato se ni ozirali na take napade. Z ljudmi, kakor Zotti, ki je kriminalno tožen najpodlejšega čina oziroma tatvine, in kateri si je na nepošten način prilastil \$750.000 krvavih žuljev hrvatskih delavcev v Ameriki, mi je pod častjo se z njima baviti. Naj piše o meni kar hoče, kdor me pozna in je že z menoj delal kupčije, vsakdo vé, da ni še zgubil centa pri meni.

Naš narod plaši češ, da sem smrtno bolan in star. Hvala Bogu, priznati moram, da mi še nobeno leto reuma (moja bolezen) ni tako malo bolečin povzročila, kakor letos, in da s 50 leti še nisem starček, ki mora umreti. V obče pa Slovenci pravimo: "dneva ne pove nobena Pratkala!" No, dobro, ako me Vsega mogočnega danes k sebi pokliče, povem odkrito, da z lahko vestjo zatisnem svoje oči, ker siiguren sem, da ni jeden Slovenec in nijeden človek sploh na svetu ne bode zgubil centa. Ako moje telesne ostanke izroče materi zemlji, se bode marsikdo namé spominjal, toda le v dobrem, blagem spominu; nasproti bodo pa onega Zottija kleli še pozni rodi zaradi oškodovanih \$750.000, ktere je požrl nedolžnim otrokom, pogljal rodbine po svetu, ter ocajinal poštene delavce za svoje večletne prilhanke.

Frank Sakser.

DENARJE V STARO DOMOVINO

pošiljamo:

za \$ 10.35	50 kron,
za \$ 20.50	100 kron,
za \$ 41.00	200 kron,
za \$ 102.50	500 kron,
za \$ 204.50	1000 kron,
za \$1020.00	5000 kron,

Poštarina je všteta pri teh svotah. Doma se nakazane svote popolnoma izplačajo brez vinarja odbitka. Naše denarne pošiljave izplačuje c. kr. pošt. no hranilni urad v 11. do 12. dne.

Denarje nam poslati je najprilicneje do \$25.00 v gotovini v priporočenem ali registriranem pismu, večje zneske no Domestic Postal Money Order alipa New York Draft.

FRANK SAKSER CO.
82 Cortland St. New York
6104 St. Clair Ave. N. E. Cleveland, Ohio

VOHUN.***

SPISAL J. F. COOPER.

(Nadaljevanje.)
Enajsto poglavje.

Na Kobiljaku so se naslednjega jutra vsi ranjenci počutili bolje; izvzemi mladega stotnika Singeltona. Njegova rana je bila zelo huda, vendar je trdil ranocelnik vztrajno, da nikakor ni nevarna.

Rahla rdečica je barvala bleda mladeničeva lica, ko je zjutraj stopil v njegovo sobico dr. Pipee, ki je potipal bolnikovo žilo in mrmral:

"Hm, pričenja mrzlica, hm... Pst! Ostati morate prav mirni in tihi. Nič gibati! Vaše oči mi ugajajo boljše, tudi koža je vlažna, toda žila, žila..."

"Ali ne, ljubi Pipee," se je smehljala ranjenec in se oklenil zdravnikove roke. "Prav nobene mrzlice nimam!" in nato je zaradel močnejše nego prej in rekel strastno:

"Arhibald!" (srce ranocelnikovo je bilo vsakokrat ginjeno, kadar ga je nazval Jurij pri tem imenu) "povejte mi, Arhibald: kateri angel z nebes je bil, ki je šel skoz to sobo, ko sem se delal spečega?"

"Oh, kdo pa je to, ki se vtika tu v mojo stropno, moje zdravniške posle!" se je takoj razhudil Pipee. "Ga hočem naučiti, kaj je prav, naj bo potem angel ali pa navaden človek!"

"Tiho, tiho, ljubi moj! Nihče se ni vtikal v Vaše posle. Glejte!" je nadaljeval Jurij in pokazal na svojo obvezo. "Vse je še, kakor ste pustili... Ali to bitje je kakor vila, kakor nežen angel drhtelo skoz to sobo..."

Zdravnik se je prepričal najprej, kako je z obvezo, nato se je usedel, si popravil lasuljo in vprašal na kratko:

"Ali je imel ta angel spodnja krila Jurij?"

"Videl nisem drugega nego njegove nebeske oči, rožnata njegova lica, njegovo veličastno hojo, njegovo divoto!" je pripovedoval mladenič in prsi so se mu dvigale hitreje.

Pipee je položil roko na mladeničeva usta (ker se je preveč razburjal) in rekel:

"To je morala biti gospodična Petnova, jako simpatična, dama z... hm... hm... z nekoliko tiste veličastnosti, o kateri govorite Vi. In z... z lepimi očmi... in kar se tiče rožnatih lic, no, morda je bila ravno razgreta in je izgledala tako rožnato kakor ličeca njenih mladih nečakinj."

"Nečakinj? Ima torej nečakinje? O, angel, ki sem ga videl jaz, more biti nečakinja, hči, sestra, nikdar pa ne teta!"

"Tiho, tiho, Jurij; govorite toliko, da se Vam kri zopet razburja... Mirni morate biti in se pripraviti na svidenje z Vašo sestro, katera bo v eni uri tukaj."

"Kaj, Izabela? Kdo je poslal ponjo?"

"Major Dunwood je storil to." "Kako pazno!" je šepetal mladenič in utrujen omahnil v blazine.

Celotni stotnik Lawton je bil sprejet od vseh Hvartonovih z vpludnostjo, ko se je prikazal k zajutruku. A neviden duh je skrbel za vse udobnosti angleškega polkovnika. Sara ni bila prestopila praga njegove sobe in vendar je vedela, kako je stala vsaka stvarca na njegovi mizi, in je vse pijače in bolniška jedila zanj pripravila lastnorodno. Ko je srečala zjutraj doktorja Pipee, je takoj skrbne povprašala po polkovniku.

"Polkovnik Velmer," je rekel zdravnik resno, "je v stanju svoje proste volje — menim namreč: on je bolan in zdrav, kakor se mu zljubi. V njegovem slučaju, draga gospodična, je moja zdravniška umetnost odveč, in moj medicinski kolega v nasprotnem tabornem je morda edini, ki mu lahko pomaga, dasi je major Dunwood obvečan s tem gospodom nekoliko otežkočil..."

Fanika se je smehljala, Sara pa se je odstranila z veličastnostjo razžaljene Junone, in ko je šla skoz dolgi hodnik, ob katerem so ležale vse sobe v hiši, je zapazila, da so Singeltonova vrata odprta.

Mladi ranjenec je očividno spal in je bil sam. Stopila je v sobo in se pomudila tam nekaj hipov, da je pospravila malec po mizi in uredila stekleničke z zdravili, pri čemer je komaj mislila na to, kar

je delala, da, morda sanjala, da izkazuje pozornost tu povsem drugemu.

Ko je začela Pipeeve korake, je zbežala dol po stopnicah in šla s sestrom na trato pred hišo, kjer sta se izprehajali potem roko v roki.

"Nekaj neprijetnega je na tem zdravniku in želela bi pravzaprav, da bi šel že..."

Fanika je smeje pogledala sestro, a ni rekla ničesar, nakar je Sara dostavila:

"Ah, da, pozabila sem, da spadam k tvojim slavnim Virgincem, da je treba torej govoriti o njem z velikim spoštovanjem!"

"Gotovo, ljuba sestra; bi ne vedela, zakaj naj bi se ga ne spoštovalo?"

"Imej prav", je odvrnila Sara, "a meni se zdi vsekakor precej... svobodno, da napravljaj iz hiše mojega očeta špital."

"Sreča le, da nimamo nobenega bolnika v hiši, ki bi nam bil drag!"

"Ali pozabljaš, da je najin brat med njimi?"

"No, res... ali on pravzaprav ni bolnik, ker ne leži v postelji in ne trpi bolečin."

Tu zanješ sadove punta! Najin brat je ranjen, vjet, lahko nam ga ugrabijo vsaki dan. Najin oče se čuti nesrečnega, vzeti mu je domači mir, in lahko je mogoče, da mu zaplenijo posestva, ker je zvest svojemu kralju."

Fanika je molče stopala poleg sestre, ali kolikorkrat se je ozrla proti severu, je uprla pogled ostro na kraj, kjer je cesta prodrala iz skalovja. Zda se je prikazala na tej poti nosilnica, se počasi pomikala po dolini in se slednjič ustavila pred dvorcem.

Fanika je večkrat izpremenila barvo in ko je spoznala žensko osebo, se je začela tako tresti, da se je morala opreti na Saro. Iz hiše je prišla teta Ivanka pozdravit movega gosta. Tudi sestri sta pristopili in jo prijazno sprejeli — in Fanika ni mogla niti hip obrniti oči od obličja mlade dame.

Bila je nežne postave, oko veliko, čmo, prodirajoče, včasih kakor zmeheno. Bujni lasje so bili nepopudrani in so ji v gavranje-bernih kodrih valovili čez tilnik.

Dr. Pipee ji je pomagal iz nosilnice in uprla je vanj vprašujoč, rosen pogled, na katerega je odgovoril z besedami:

"Vaš brat je izven vsake nevarnosti in Vas želi videti, gospodična Singelton!"

Svidenje med bratom in sestro je bilo prisrčno, vendar se je slednja premagovala, tako da ni bilo preveč burno, česar se je dr. Pipee toli bal. Izabela je našla, da izgleda brat bolje in da je manje videti v nevarnosti nego je domnevala.

"Kje je Dunwood?" je vprašala zdaj.

"Ta izvrstni človek!" je rekel brat. "Nevtrudljiv je v svojih pozornostih in plemenitih činih. Po tako napornem dnevu kakor je bil večerajšnji, je mislil najprej na me in predno je odšel, mi je še poskrbel za strežnico, katere navzočnost sama zadostuje, da me popolnoma zopet popravi..."

Izraz v lepih potezih Izabelinih se je naenkrat izpremenil. Divje je švigalo njeno oko po sobi in vzkliknila je:

"Torej Dunwooda ni tukaj? Menila sem, da ga najdemo tu pri mojem bolnem bratu!"

"Njegova dolžnost ga je poklicala drugam. Baje so Angleži pri Hedzenu. Nič drugega bi ga ne moglo odstraniti od bolnega prijatelja. Ali Izabela, to razburjenje je bilo za-te preveč... ti trepeš!"

Izabela ni odgovorila, ampak samo iztegnila roko po mizi in pozorna Fanika je takoj razumela njeno željo.

Kozarec vode je zopet počivil Izabelo in rekla je zdaj:

"Gotovo, njegova dolžnost je. Slišali smo, da marširajo kraljeve čete ob Hedzenu. Jaz pa sem šla komaj pol ure odtod mimo sovražnika."

Zadnje besede so bile komaj slišne in skoraj jih je govorila sama za-se.

"Ali si jih videla na maršu?" je vprašal brat naglo.

"Ne, bili so razjahali in so menda počivali."

Mladi dragonec je gledal čudež se v sestrine oči, ki je povešala k tlom pogled, a ni našel nikakega pojasnila. Njegov pogled je splaval od nje do Fanike, ki je jadrno skočila s stola in vprašala, če želi česa.

"Če hočete biti tako dobri," je dejal, "tedaj bi Vas prosil, da pošljete za hip stotnika Lawtona k meni."

Fanika je takoj stekla po Lawtona, a nekaj jo je gnalo, da se je vrnila zopet.

"Lawton," je zaklical Singelton nestrpnostno dragonce naproti.

"Ali ste slišali kaj od majorja?"

"Njegov fant je bil dvakrat tukaj," se je glasil odgovor, "vprašal, kako je kaj v lazaretu."

"In zakaj ne pride sam?"

"To je vprašanje, na katero zna odgovoriti on sam najbolje. A to veste, da so rdečeskunježi tod blizu, in Dunwood vodi komando v tem okraju. Treba paziti na to bando."

"Gotovo," je dejal Singelton. "A kako je potem, da Vi postavite tod okoli, ko je toliko dela?"

"Moja desna roka, veste, je malce hroma in tudi moj konj šepa. Sicer bi lahko navel še drugih vzrokov, a gospica Hvartonova bi mi tega ne odpustila."

"O, govorite brez skrbi! Prosim," je rekla Fanika, dobrovoljno se smehljaje.

"No, torej: Vaša imenitna kuhinja me zadržuje!"

"Ah, res je: teta stori kar more, da bi delala čast gostoljubnosti mojega očeta," se je smejala deklica. "Jaz pa zamemjam svojo dolžnost, ko sedim tu in kramljam."

Ljubko je pokimala vsem v pozdrav in odšla; njena glavica pa je bila polna misli o tem črnookem dekletu, ki jo je bil slučaj privel v hišo.

Singelton ji je sledil z očmi, kako je z otroško gracioznostjo zibnila iz sobe, in potem je dejal z lahkim vzdihom:

"Prijatelj, take tete in take nečakinje ne najdeš vsaki dan; zadnja je kakor vila, prva angel."

"Vidim, da Vam gre dobro: Vaše navdušenje za lepi spol izpričuje to."

"Bil bi nehvaležen in človek brez občutka, ako bi bil slep za ljubkost gospodične Petnove."

"Hm, je dobra dama, z nežno materinsko naravo, a kar se tiče njene ljubkosti, je to stvar okusa: nekoliko let manje bi mi bolj prijalo."

"O, ona mora biti pod dvajset!" ga je hitro prekinil Singelton.

"To je odvisno od tega, kje začnate šteti. Če začnate pri zadnjem klinu življenja, potem bo nemara prav. Jaz bi rekel, da jih ima štirideset."

"Zamenjal si starejšo sestro s teto!" je rekla Izabela in položila svojo lepo roko ranjencu na ustnice. "A ti ne smeš toliko govoriti, to te napenja, posebno ko se tako razburjaš."

Prišel je dr. Pipee, nakar se je Lawton odstranil in šel obiskat svojega vrana, ki se je bil znal pobiti pri sinočnjem padcu. V hlevu je zvedel v svoje veliko veselje, da se je žival že docela zopet popravila. Lahko je torej odinil k svoji četi — kakor hitro bo pri kraju predstoječa slavnostna gostija.

Med tem je obiskal Henrik Hvarton polkovnika Velmerja v njegovi sobi in s svojo ljubeznivostjo in sočutno iskrenostjo ga spravil toliko v dobro voljo, da se je polkovnik čutil konečno duševno dovolj močnega, da vstane in se pokaže tekmeu, o katerem je govoril tako zaničljivo.

Hvarton je vedel, da sta se imela zahvaliti za svojo nesrečo — kakor sta oba imenovala svoj poraz — zgolj polkovnikovi predrznosti, a opustil je vsa premišljevanja o tej stvari.

"Recite kar hočete, Hvarton," je dejal polkovnik in iztegnil no go iz postelje, "jaz imenujem to smolo. Vaš svojeglavi konj je bil kriv, da moja povelja majorju niso pravočasno prišla v roke, da bi bil prijel rebele od strani."

"Res je," je odvrnil stotnik. "Ako bi se nam bilo posrečilo, da smo jim vrgli krepkega ognja v rebra, bi bili kmalu poslali domov te Virgince."

"Tako je!" je vzkliknil polkovnik in pustil slediti prvi nogi drugo. "Zakaj bilo je potrebno, da smo pregnali prostovoljce, in

ta naš gibljaj je dal kavaleriji priliko za napad."

"Mislim, ako bi imeli napraviti še enkrat vso stvar," je nadaljeval polkovnik, stopivši s postelje, "bi jo začeli vse drugače... dasi je glavna stvar, s katero se morejo ponasati puntarji, to, da so vjeli mene — kajti poizkus, da bi nas pognali v gozd, ta se jim je izjalovil."

"To se pravi, bil bi se jim izjalovil, da so se ga podstopili," je opomnil stotnik.

"Ali ni to isto?" je dejal Velmer in se oblačil. "Zavzeti pozicijo, ki mora ustrašiti sovražnika, je prva zahteva vojne umetnosti!"

"Gotovo. Spominjate se, da smo jih v enem njihovih napadov popolnoma pobili."

"Res je, res je!" je vzkliknil polkovnik v velikem razburjenju, "in da sem bil jaz tam, da bi bil izkoristil to ugodnost, bi se bil obrnil list!"

Kmalu nato je bil gotov s svojo toaletto in se odpravil v družbo, potem ko se je bil rehabilitiral v lastnem dobrem mnenju in bil popolnoma prepričan, da je pal sovražniku v roke vsled slučajnosti, ki bi jih noben človek ne bil mogel obrniti drugače.

Sporočilo, da se udeležijo velikega obeda tudi polkovnik Velmer, je seveda le podžgalo Saro, da je še v večjo vneto pripravljala in skrbela...

Dalje prihodnjič.

Srbija se krepi. Srbijo so preje leta in leta silno oslajevali strastni strankarski boji, ki so semtertja presegali že vse meje. Od spora, ki je nastal med Srbijo in Avstrijo radi priklonitve Bosne in Hercegovine k habsburški državi, sem pa so se te ljute strankarske borbe znatno ublažile. Predvsem je prenehala borba najmočnejših strank — staro in mlado radikalne. Srbija se je vsled tega jela krepiti na znotraj in na zunaj, pred vsem pa je napredovala na gospodarskem polju. Ako se zopet ne obnove pogubni notranji strankarski spori, ki največ zavirajo uspešni razvoj, bo Srbija v kratkem postala eden najodličnejših prosvetnih činitejev na Balkanu.

Velika nesreča na Istrski železnici. Po krasnih mirnih solnčnih dnevih je nastopila po tržaškem ozemlju burja, kakoršne prebivalstvo že več let ni občutilo. Ob tuljenju grozne in mrzle burje je padel sneg, droben sneg. Zjutraj je imela burja hitrost do 80 kilometrov na uro, okrog poldneva pa je dosegla 124 kilometrov na uro. Morje je bilo zelo razburkano. Parniki so bili v veliki nevarnosti, da jih vihar ne odtrga in ne požene iz pristanišča na odprto morje. Dvema parnikoma so se res potrgale vrvi, s katerimi sta bila pritrjena, vendar se je moštva in rešilnemu parniku posrečilo, da so ju zopet priklenili na svojih mestih. Ves promet v pristanišču je popolnoma vstavljen. Parnik "Aphritite" je bil poln romarjev iz Nemčije, ki so bili namenjeni v Palestino, vožnjo pa so morali vsled silne burje odložiti. — Iz Trsta se poroča: Vlak istrske ozkotirne železnice, ki odhaja iz Trsta ob treh in deset minut popoldne v Poreč, je silna burja tik Milj vrgla s tira. Na vlaku je bilo kakih 180 oseb, izmed katerih so tri osebe obležale takoj mrtve, 18 pa jih je težko ranjenih. Iz Trsta je takoj odšla na kraj nesreče zdravniška pomoč in poseben vlak, ki je pripeljal ponesrečence v Trst. Med mrtvimi je tudi sodnik iz Kopra, Simčič, mlad mož, ki je bil šele pred dvema leti imenovan sodnikom. Pokojnik je bil gorški rojak iz Brv. Razen zdravnikov so pohiteli na kraj nesreče tudi namestnik pri Hohenlohe, policijski ravnatelj in ravnatelj državne železnice. V Trstu vlada vsled te nesreče veliko razburjenje. — Vlak je bil izredno napolnjen, ker je namreč vsled silne burje na morju ustavljen ves promet s parnikom, so se ta dan peljali z vlakom.

Četvorčrke je povila. 26letna Karolina Marinič v Vedrijanu v Brdih, in sicer tri dečke in eno deklico. Dva dečka sta takoj umrla, en deček in deklica živita. Dasi je žena poročena, je župnik izjavil, da je to kazen božja, ker ljudje preveč preklinjajo.

Kedar list sam prečitaš, daj ga prijatelju, da čita, morda se nanj naroči.

10.548

to je bila številka bolnika, kateri je bil zadnji v letu 1900 že sprejet v zdravljenje slavnega in znamenitega Dr. J. E. THOMPSONA, glavnega zdravnika in ravnatelja Slovenskega Zdravišča v New Yorku. Ta ogromni broj v zdravljenje sprejetih in tudi po kratkem času popolnoma ozdravljenih bolnikov, nam zopet pričuje da je Dr. J. E. THOMPSONA iskušnost in zmoglost v zdravljenju vseh boleznij

Najbolša Garancija

za vsakega, kateri potrebuje uspešno in hitro zdravniško pomoč, ter želi v kratkem svoje izgubljeno zdravje nazaj zadobiti.

ROJAKI IN ROJAKINJE: Ne zgubite nade, ako Vas drugi zdravniki niso mogli ali Vas ne morejo ozdraviti: — zato torej če se počutite slabi in nemočni ter bolehate na še tako teški in nevarni bolezni, kakor:

reumatizmu, kašlju, naduhi, prehlajenju, sušici, na pljučah, na jetrah, na ledicah, na srcu, na živcih, na dušniku, na vodenici,

DR. J. E. THOMPSON.

na želodcu, na zlati žili, na trakulji, slabosti prebavnih organov, slabokrvnosti na očeh, v ušesih, na lišaju, na srbečini, na prhutah, na mazulih,

Kakor tudi tajnih moških in ženskih spolnih boleznih:

triperju, čankerju, sifilisu, izcurjenju moškega soka, nezmožnosti v spolnem občenju; — nadalje na belem toku, nerednem mesečnem čiščenju, na vnetju maternice, neplodovitosti, — tedaj se zaupanjem obrnite za pomoč na slavnega in po vsem svetu radi njegove izkušnosti v zdravljenju dobro poznatega Dr. J. E. THOMPSONA ker ni je ni jedne

AKUTNE IN KRONIČNE BOLEZNI

katera bi ne bila njemu dobro in natanko spoznata in katere bi se on ne upal v kratkem popolnoma ozdraviti.

Zdravljenje vsih spolnih boleznij ostane strogo tajno.

PAZITE DOBRO KOMU poverite bolezen v zdravljenje. Vaša lastna korist je da ne odlašajte temu takoj v materinem jeziku pišite za svet in zdravniško pomoč na SLOVENSKO ZDRAVIŠČE kateremu na čelu stoji slavi zdravnik:

DR. J. E. THOMPSON

342 W. 27th St.

New York, N. Y.

Gostilna "Slovenski Dom"

na 2236 So. Wood ceste to je med Blue Island ulico in 22. Mladič & Krampats.

Pijte naše pivo!

The Konrad Schreier Co.

MALTSTERS

Najboljši "MALT"

Sheboygan Wisc.

Slovensko Narodno Samostojno Društvo

V RAVENSDALE, WASH.

USTANOVILJENO 25. aprila 1908 in inkorporirano dne 24. decembra 1908.

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: JOSIP KOŽUH, Taylor, Wash.

Tajnik: CIRIL ERMENC, Box 9, Ravensdale, Wash.

Blagajnik: MIKE DERNOVŠEK, Ravensdale, Wash.

Društvena seja vsako zadno nedeljo v mesecu, ob 9. uri popoldne v Georgetownu, pri Frank Markus v prvem nadstropju

17 JEWELLED RAILROAD WATCH

Patentiran navijalni, za moške ali ženske 18K SOLID GOLD filled z lepo okrašenim dvojnimi pokrovoma, derži vedno krovitni čas, primerne delavcem na železnicih. JAMCENA ZA 20 let. Za prihodnjih 60 dni pošljemo to uro na vaš naslov po C. O. D. za \$5.75 in vozne stroške, na pregled, in ako ni, kot se tu reprezentira NE plačaj. Pomislite, da lahko plačate \$35.00 za ravno takšno uro ako jo kupiš od domačega zlatarja. Posebno dobro 14K pozlačeno verižico in privesek darujemo z vsako uro.

EXCELSIOR WATCH Co
505 ATHENAEUM BLD'G, Chicago

M. KARA
1919 So. HALSTED ST.
cor. 19. Place.
Vam je na razpolago pokazati svojo najtolszo zalogo zimске in spomladne obuče.

The Gutsch Brewing Co.
Pivovari vlačanega piva in znanega KOTBUSSEUR WEISS PIVA
Sheboygan, Wisc.
Telefon 90.

Najmodernejši fotografij-ski závod v Ameriki
Izdelujemo slike v vseh velikostih. Pričite k nam!

Nemecek
1439 W. 18. cesta nasproti Č. S. A. dvorane.

Slovenska Svobodna misel Podp. Zveza

USTANOV.

1908

INKORPORIRANA

1909

Chicago,
Illinois.

GLAVNI ODBOR:

ANTON MLADIČ, predsednik; 2348 Blue Island Ave., Chicago.
MATH GAISHEK, podpredsednik, Box 227 Nekomis, Ill.
JOSIP IVANŠEK, tajnik; 1517 S. 43rd Ave., Chicago, Ill.
M. V. KONDA, zapisnikar; 1518 W. 20th St., Chicago, Ill.
IVAN KALAN, blagajnik; 341 — 6th St., Milwaukee, Wis.

NADZORNIKI:

JOSIP BENKO, (predsednik), 11222 Fulton Ave., Pullman, Ill.
JOS. WERSČAJ Box 271, Grand Works, Ill.
LOUIS SKUBIC, 2727 So. 42nd Ct., Chicago, Ill.

POROTNIKI:

JAKOB ZAJC, (predsednik); Box 44, Winterquarters, Utah.
ANTON DULLER, 2012 W. 25th St., Chicago, Ill.
JOS. MATKO, Box 481, Claridge, Pa.

POMOŽNI ODBOR:

A. H. SKUBIC, 2014 Blue Island Ave., Chicago, Ill.
IVAN MLADIČ, 2236 Wood St., Chicago, Ill.
WILLIAM RUS, 11316 Fulton Ave., Pullman, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. B. J. DVORSKY, 1800 Fisk St., Chicago, Ill.

Vsa pisma in vprašanja za pojasnila naj se izvolijo pošiljati na tajnika Jos. Ivanšek, 1517 S. 43rd Ave. Chicago, Ill. Denarne pošiljave pa na Ivan Kalan, 341 — 6th St. Milwaukee, Wis.

Uradno glasilo je "GLAS SVOBODE".

Seja vsako zadnjo sredo v mesecu.

SPREJETA NOVA DRUŠTVA.

Št. 49 v Winterquarters, Utah: Antonia Orach, cert. št. 1193; Franciška Peček, 1194; Marija Škrinar, 1195; Apolonija Mejša, 1196; Amalija Lipič, 1197; Marija Suhar, 1198; Ana Lakotaš, 1199; Neža Fajdiga, 1200; Helena Videnger, 1201; Helena Pistotnik, 1202; Elizabeta Keržič, 1203; Jera Žumer, 1204; Antonia Trink, 1205 Franciška Martinčič, 1206; Franciška Urabich, 1207; Justina Enkert, 1208. Društvo šteje 16 članic.

Uradnice: Antonia Orach, predsednica, P. O. Box 71; Franciška Peček, tajnica, Box 106; Marija Škrinar, blagajnica, Box 42.

Št. 50 v Milwaukee, Wis.: Ana Bergant, 1209; Marija Glojek, 1210; Apolonija Sušnik, 1211; Marija Oevirk, 1212; Elizabeta Kopušar, 1213; Franciška Jovla, 1214; Justina Perat, 1215; Helena Ciraj, 1216; — Bastel, 1217. — Društvo šteje 9 članic.

Uradnice: Ana Bergant, predsednica, 257 — 1st ave.; Apolonija Sušnik, tajnica, 341 — 6th st.; Marija Oevirk, blagajnica, 140 Clinton st. Seje se vrše 1. nedeljo v mesecu.

SPREJETI NOVI ČLANI IN ČLANICE.

K društvu št. 1 v Chicago, Ill.: Ivan Majhin, 1218; Peter Maierle, 1219; Josip Pirnat, 1220. — Društvo šteje 36 članov.

K društvu št. 2 v Claridge, Pa.: Ivan Uršič, 1221; Luka Mlakar, 1222; Urban Eržen, 1223. — Društvo šteje 86 članov.

K društvu št. 4 v Black Diamond, Wash.: Mihael Pospoh, 1224. Društvo šteje 46 članov.

K društvu št. 6 v Winterquarters, Utah: Mihael Simšek, 1225; Karol Knavs, 1226; Lovrenc Zajec, 1227; Marija Suhar, 1228. — Društvo šteje 55 članov.

K društvu št. 7 v Arona, Pa.: Šimon Golčič, 1229. — Društvo šteje 30 članov.

K društvu št. 8 v McGuire, Colo.: Štefan Bogovič, 1230. — Društvo šteje 27 članov.

K društvu št. 12 v Cumberland, Wyo.: Štefan Weber, 1231; Alojz Gabrian, 1232; Franc Primoš, 1233; Ivan Kolar, 1234; Franc Gabrian, 1235; Franc Korče, 1236. — Društvo šteje 27 članov.

K društvu št. 13 v Witt, Ill.: D. Sanuškar, 1237. — Društvo šteje 21 članov.

K društvu št. 16 v Clinton, Ind.: F. Bobič, 1238. — Društvo šteje 32 članov in 2 članice.

K društvu št. 17 Aurora, Minn.: Franc Kariš, 1239; Franc Beton, 1240; Franc Kalin, 1241. — Društvo šteje 21 članov.

K društvu št. 20 v Cleveland, Ohio: Franc Klaus, 1242; Marija Janežič, 1243. — Društvo šteje 19 članov in 1 članico.

K društvu št. 22 v Indianapolis, Ind.: Ivan Markich, 1244; August Dugar, 1245. — Društvo šteje 21 članov.

K društvu št. 24 v Milwaukee, Wis.: Franc Hren, 1246. — Društvo šteje 16 članov.

K društvu št. 28 v Madiosn, Ill.: Albert Benk, 1247; Jurij Čar, 1248; Marija Ozanič, 1249; Josip Oblak, 1250; Anton Merle, 1251. — Društvo šteje 18 članov.

K društvu št. 29 v Taylor, Wash.: Andrej Lazar, 1252; Josip Rusnak, 1253; Julija Jarabek, 1254. — Društvo šteje 15 članov in 1 članico.

K društvu št. 31 v Farmington, W. Va.: C. Laskosky, 1255; Josip Zupančič, 1256; Ivan Šepah, 1257; Tomaž Mutnič, 1258. — K društvu št. 36 v Springfield, Ill.: Stef. Lah, 1259; Ivan Šveglič, 1260. — Društvo šteje 19 članov.

K društvu št. 39 v Aguilar, Colo.: Peter Besnjak, 1261. — Društvo šteje 22 članov.

K društvu št. 40 v Salida, Colo.: Ivan Reba, 1262; Štefan Šmit, 1263. — Društvo šteje 23 članov.

K društvu št. 40 v Ambridge, Pa.: Josip Košele, 1264; Josip Rataj, 1265. — Društvo šteje 16 članov.

K društvu št. 42 v Red Lodge, Mont.: Mihael Ferko, 1266; M. Komadina, 1267; S. Kukič, 1268. — Društvo šteje 14 članov.

K društvu št. 44 v Wirten, Ill.: Franc Potisek, 1269; Karol Kollar, 1270; Ivanka Fisher, 1271. — Društvo šteje 20 članov in 1 članico.

PRESTOPILI UDJE.

Od društva št. 1 v Chicago, Ill., k društvu št. 19 v So. Chicago, Ill.: Franc Kuhelj, c. 24. — Prvo društvo šteje 35 in drugo 18 članov.

Od društva št. 2 v Claridge, Pa., k društvu št. 43 v High Bridge, Iowa: Ivan Raspotnik, 290. — Prvo društvo šteje 85 in drugo 17 članov.

Od društva št. 18 v Girard, O., k društvu št. 24 v Milwaukee, Wis.: Andrej Videnger, 476. Prvo društvo šteje 17 in drugo 16 članov.

Od društva št. 14 v Yale, Kans., k društvu št. 20 v Cleveland, O.: Marija Ulepč, 387. — Prvo društvo šteje 45 in drugo 20 članov.

Od društva št. 2 v Claridge, Pa., k društvu št. 5 v Darragh, Pa.: Albin Raspotnik, 557. — Prvo društvo šteje 83 in drugo 44 članov.

SUSPENDOVANI UDJE ZOPET SPREJETI.

K društvu št. 1 v Chicago, Ill.: Franc Zalokar, c. št. 9. — Društvo šteje 36 članov.

K društvu št. 4 v Black Diamond, Wash.: Josip Kramžar, 637

K društvu št. 14 v Yale, Kans.: Ivan Kuplen, 361. — Društvo šteje 46 članov.

ODSTOPILI UDJE.

Od društva št. 1 v Chicago, Ill.: Frank Tušek, 15. — Društvo šteje 35 članov.

Od društva št. 2 v Claridge, Pa.: Ivan Drmota, 36; Ivan Mezek, 291. — Društvo šteje 84 članov.

Od društva št. 22 v Indianapolis, Ind.: Ivan Kovač, 548. — Društvo šteje 20 članov.

POTUJOČI UDJE.

Od društva št. 1 v Chicago, Ill.: Jos. Jansha, 1087.

Od društva št. 2 v Claridge, Pa.: Matija Batič, 38; Anton Martinšek, 53; Karol Močnik, 37; Ivan Močnik, 45.

Od društva št. 4 v Black Diamond, Wash.: Josip Zagožen, 521.

Od društva št. 5 v Darragh, Pa.: Ivan Piškar, 125.

Od društva št. 6 v Winterquarters, Utah: J. Blažič, 156; J. Juvan, 154; A. Zaverl, 147; A. Oepek, 640.

Od društva št. 8 v McGuire, Colo.: L. Pegon, 183; Anton Belast, 920; Karol Grošavnik, 922; Vincenc Kavčič, 823; Ciril Sinkovšek, 924; Ignac Dolenc, 925.

Od društva št. 13 v Witt, Ill.: Josip Kapovik, 324; Martin Pastek, 329; Ivan Breko, 1157.

Od društva št. 14 v Yale, Kans.: Anton Šustaršič, 392.

Od društva št. 17 v Aurora, Minn.: Josip Zorman, 1161.

Od društva št. 29 v Taylor, Wash.: Josip Jarabek, 1254.

Od društva št. 33 v Livingston, Ill.: L. Vrišnik, 1173; Alojz Vrišnik, 1174.

Od društva št. 34 v Oregon City, Ore.: Ivan Narobe, 792; Ivan Meden, 795; Ambroz Zrimšek, 796.

SUSPENDOVANI UDJE.

Od društva št. 3 v Depue, Ill.: Josip Zupan, 84.

Od društva št. 4 v Black Diamond, Wash.: Josip Semprečnik, 99.

Od društva št. 8 v McGuire, Colo.: Jos. Trata, 743.

Od društva št. 10 v Moon Run, Pa.: Ivan Petrovič, 253.

Od društva št. 14 v Yale, Kans.: Frank Sotšek, 362.

Od društva št. 29 v Taylor, Wash.: Franc Vrhove, 674; Franc Kočevar, 681.

Od društva št. 33 v Livingston, Ill.: Anton Tomažič, 784.

Od društva št. 37 v Blackburn, Pa.: Josip Trepl, 837; Ivan Noser, 1030.

IZOBČENI UDJE.

Od društva št. 1 v Chicago, Ill.: Frank Mirtič, 25. — Društvo šteje 35 članov.

Od društva št. 2 v Claridge, Pa.: Josip Kosoglav, 1137. — Društvo šteje 83 članov.

Od društva št. 7 v Arona, Pa.: Jernej Savšek, 849. — Društvo šteje 30 članov.

Od društva št. 12 v Cumberland, Wyo.: Ivan Medved, 877. — Društvo šteje 30 članov.

Od društva št. 14 v Yale, Kans.: Josip Arh, 1016. — Društvo šteje 44 članov.

Od društva št. 16 v Clinton, Ind.: Matija Gole, 432. — Društvo šteje 32 članov in 2 članice.

Od društva št. 43 v High Bridge, Iowa: Josip Stricel, 990. — Društvo šteje 16 članov.

Od društva št. 46 v San Francisco, Calif. Matija Golob, 1062. Društvo šteje 9 članov.

Od društva št. 47 v Chicago, Ill.: Franciška Bele, 1082. — Društvo šteje 16 članic.

OPOMBA.

Smrtna podpora izplačana za prominulim Jos. Kralj, bivši član društva št. 31 v Farmington, W. Va. Izplačno je istočasno br. Frank Matko, član društva št. 2 v Claridge, Pa., za zgubo očesa, in br. Jakob Hočevar član dr. št. 20, za težko operacijo, kakor v pravilih določeno.

Znaki (gumbi) so sedaj gotovi za razpošiljatev, pošiljamo pa samo takrat, kadar se nam naznani, koliko komadov se ima odposlati. Dalje naj omenim, da 4 mesečne račune moramo odložiti h koncu meseca Majnika in sicer samo zato ker v enem dnevu ni mogoče posel izvršiti, a koncem t. m. sta pa dva praznika, vsled tega prilika nudi revizorjem boljše ugodnosti.

Toraj malo potrpljenja. Z bratskim pozdravom.

JOS. IVANŠEK, tajnik

IZVLEČEK REDNE SEJE GLAVNEGA ODBORA S. S. P. ZVEZE.

Ista se je vršila dne 29. aprila t. l. pod predsedstvom Antona Mladica. Prisotni so bili: A. Mladič, J. Ivanšek, M. V. Konda, J. Benko, J. Verščaj, L. Skubie, A. H. Skubie in V. Rus.

Društvo št. 16 v Clinton, Ind. poroča, da je brata M. Zapušek za en mesec od bolniške podpore suspendiralo radi nedostojnega obnašanja in sicer od 6. marca do 6. aprila. Poročilo se vzame na znanje.

Iz Clevelanda, O. poroča dr. št. 20 radi izvršene operacije na br. Frank Česen: se vzame naznanje in počaka nadaljnjih poročil. Istotako poroča dr. št. 36 o domnevani operaciji na br. Anton Pekol, katerega zdravniške izkaznice pa ne govorijo o nobeni operaciji, radi česar je glavni odbor njegovo prošnjo, na izplačilo deleža od njegove vstritine odklonil.

Poročilo predsednika dr. št. 15 v Granville, Ill. se vzame naznanje in počaka nadaljnjih poročil. Istotako se čaka nadaljnjih poročil o bolnem br. Anton Fabjan od dr. št. 18 v Girard, O. Isto se je storilo s poročilom dr. št. 5 v Darragh, Pa. Društvo št. 45 v Baltic, Mich. pa poroča o denunciranju članov pri rudokopni družbi od strani nekega duhovnika, češ, da so nevarni element človeški družbi, in vrag si ga vedi kaj še vse. Trije, da so vsled te-

ga zgubili delo. Odbor se bo potrudil da zapre sapo denuncijantu.

Na to poroča tajnik Ivanšek o dveh ustanovljenih ženskih društvih. Se vzame na znanje. Nadalje poroča br. tajnik, da par dr. še do danes niso poravnala razpisanega asesmenta v pokritje stroškov zadne ozir. prve konvencije. Odbor je zaključil na J. Verščajev predlog, da naj prizadeta društva poravnajo poslani jim račun čimprej, ker s prihodnjim mesecem bo razpisana posebna doklada za prihodnjo konvencijo, ki se vrši meseca oktobra t. l.

Dalje br. tajnik poroča, da dr. št. 13 — 18 — 19 in 21 dolgujejo še po 25c. na člana za mesec avgust m. l. ker so takrat namesto po \$1. vpslali samo po 75c. na člana. Se jih opozarja, da dolg čimprej poravnajo.

Dr. št. 41 v Ambridge, Pa. pošilja vojaško-odpustni list za br. D. Grojzdek: se sprejme. Sprejeta je tudi bila k čikaškemu ženskem dru. št. 47 čl. Ana Junko.

Dr. št. 8 v McGuire, Colo. poroča o že od 23. nov. l. l. bolnem bratu Antonu Miliču, se sprejme in počaka daljših poročil. Za umrlem br. John Japel istega društva se od smrtnine odtegne delež \$39.00 za pokritje pogreba s dovoljenjem dedičev, preostanek pa se pošle pooblaščenca to je avstro-ogrskega konzulu v Denver, Colo.

Na to so bili predloženi še nekateri računi in potrjeni, na to je br. predsednik zaključil sejo ob 1/2 12 uri.

M. V. Konda, zapisnikar.

Neuropin Želodečni Grenčec

je znašel J. B. Schener, v nemškem Jasauku na Moravskem, Avstrija v začetku zadnjega stoletja in ga postavil na ameriški trg v letu 1900. Vsako priznava, da isti je najboljši želodečni grenčec v eksistenci! Ta grenčec je napravljen iz izbranih zelišč in korenin, vsebujejočih medicinske snovi in je gotovo, zanesljivo zdravilo proti kislini v želodcu, zaprtju, želodečnem krču in grizavi. Priporočamo ga za preganjanje plinov iz drobja. Samo en poskus pokaže dobre lastnosti tega grenčeca.

J. B. SCHEUER CO.,

IZDELOVALEC

158 W. Kinzie St., Chicago, Illinois

GARANTIRAMO DA JE

SLOVANSKA KORONA

zdravilno grenka vinska TONIKA napravljena izključno le iz starega, čistega kalifornijskega vina.

Ista vsebuje najbolj pomagljive snovi za človeški sistem, deluje na črevesa in jetra, vam da trdno spanje in vam ponovi vaš potrt sistem lepše kot katerikoli drugo zdravilo.

Naročila na debelo za te, kakor tudi za žganje, likerje in vina se lahko pošiljajo na

Mohor MLADIČ
GENERAL AGENT

158 W. Kinzie St. Chicago, Ill.

Izdelujemo obleke po meri iz čisto volnenih, domačih in importiranih tkanin.
Prodajamo gotove obleke za delavnik in praznik.
Imamo veliko zalogo trdih in mehkih klobukov.

V zalogi imamo vedno bogat izbor obuče in čevljev močnih za delo in elegantnih za praznik. Popolna zaloga sraje spodnjega perila, kravat itd. daje našim c. odjemalcem najokusnejšo zadovoljnost. Največja zaloga vsakovrstnih hlač, finega izdelka in nizke cene.

Pridite, ogledajte si i kupite!

PRVA SLOVENSKO-HRVATSKA TRGOVINA S OBLEKAMI

JURIJ MAMEK,

581 S. Centre Ave., Chicago, Ill.

Vsak slovenski delavec naj čita "GLAS SVOBODE"

M. A. WEISSKOPF, M. D.

ZDRAVNIK IN RANOCELNIK

1914 Ashland Ave., Chicago, Ill. TEL. CANAL 476

Urađuje na svojim domu:
od 8.—10. ure predpoludne
od 1.—3. ure popoldne
od 6.—8.30 ure večer.

V lekarni P. Platt,
814 Ashland Ave.:
od 4.—5. popoldne.
Ob nedeljah samo od 8.—10,

ure dopoludne doma in to le izjemoma v prav nujnih slučajih.

DR. WEISSKOPF je Čeh, in odličan zdravnik, obiskujte torej Slovana v svojo korist.

W. SZYMANSKI

TRGOVEC S RAZNOVRSTNIM POHISTVOM

624-628 Blue Island Avenue, Chicago

TELEFON CANAL 955

Moja trgovina pohištva je ena največjih na južno-zapadni strani mesta, kdorkoli pri meni kupi, jamčim da bo zadovoljen kot je bil vsak kdor je že pri meni kupil v zadnjih 22 letih od kar sem v tej trgovini in na istem prostoru.

Pijte najboljšo pivo

Edelweiss

Peter Schoenhoffen Brewing Co.

PHONE: CANAL 9 CHICAGO ILL.

"Glas Svobode"

(THE VOICE OF LIBERTY)
WEEKLY

Published by The Glas Svobode Co.,
1518 W. 20th St. Chicago, Illinois.

Subscription \$2.00 per year.
Advertisements on agreement

Prvi svobodnomiselní list za slovenski
narod v Ameriki.

'GLAS SVOBODE' IZHAJA VSAKI PETEREK
in velja

ZA AMERIKO:
Za celo leto.....\$2.00
za pol leta.....\$1.00

ZA EVROPO:
Za celo leto.....\$2.50
za pol leta.....\$1.25

NASLOV ZA DOPISE IN POŠILJATVE JE
GLAS SVOBODE CO.
1518 WEST 20TH ST., CHICAGO, ILL.

Pri spremembi bivališča prosimo naročnike
da nam natančno naznanijo poleg novega tudi
stari naslov.

ŠČURKI IN STENICE.

Grda žival! Vsaka snagoljubca gospodinja z vso energijo preganja to golazen in ni ga menda človeka na svetu, da ne bi sovražil ščurka ali stenice. Smrt ščurkom in stenicam, je geslo vsake gospodinjice.

V mestu New Yorku je vlada napovedala smrt ščurkom in stenicam. Potrebne korake za to je že storila in recept je zelo dober. Ta recept bi priporočali vsem našim gospodinjam in gospodarjem, da ne obvarujejo te golazni, ki je pred vsemu gnusna in nadležna, pa se tudi v človeško meso tako zakoti, da mu pije kri. Da se človek reši te nadležne domače živali, potroši marsikak cent za "black flag" (črna zastava) praške. Vlade oblasti rabijo tudi black flag — toda ne v podobi praškov, temveč nekaj drugega.

Poslušajte kaj piše nek angleški časopis pod naslovom: "Obriti in postrizeni trgovci s belim mesom ali newyorški ščurki in stenice".

V mestu New Yorku, največjem ameriskem pristanišču se nahajajo takozvani priselniški domovi, nekaki zavodi pod krinko hvalisane krščanske dobrotelosti. Da pa je ta krščanska dobrotelost samo nekoliko pokrivalo za čisto materijalne stvari, da celo za sramotno deklitko trgovijo, je bilo tekom zadnjih par tednov na čudovit način dokazano. Več kot en tucat je teh krščanskih, katoliških in evangelistovskih priselniških uradov v mestu New York. Tam je nekaka Leo-hiša za nemške katoliške emigrante, dom za emigrante drugovernikov, nekaka romarska hiša, nekak švedski-luterski dom, poljski dom sv. Jožefa, rumunski dom nadalje avstrijsko-ogrski dom itd. Pri tem naj omenimo da vsi ti domi in romarske hiše, če prav imajo imena raznih narodnosti so v rokah duhovščine. V avstrijsko-ogrskem domu je nekak Kazimir Zakrajšek, bivši župnik v Clevelandu, ali kakor ga G. N. imenuje frater Kazi. Ti zavodi so bili ustanovljeni za varstvo in protekcijo priselnic razne narodnosti in ker so voditelji teh zavodov dobri manipulanti so si znali nakloniti razne vlade, da so jih gmotno podpirale. Celotno Združeno državo so jim bile na strani. Zastopniki domov, največ duhovniki, so bili nastavljeni na Ellis otoku, kjer se jim je popolnoma zaupalo, kjer so delali male "gešefte" in kjer so priselnike pregovarjali, da se z njimi podajo na od njih zastopane domove. — Potnikom, predvsem nežnemu spolu in od zdravja zaribanim dekletom so se ponujali ti prenočilničarji v kuth in s tonzuro, kakor tudi njihove "sestre", da jim službe preskrbe.

Tako so počenjali leta in leta sebi v korist, v žalost, sramoto in škodo pa vsem onim, ki so padli v njihove krute parklje. Tako bi šlo še nadalje, ko ne bi po naključju oblasti prišle na sled gnusnim grdobijam, ki so jih tizirane vganjali s potniki. Seveda da so v teh priselniških "dobrotelnih" domovih vladale grde neprijetnosti je bilo med ljudstvom obče znano, toda ameriške oblasti so — hvala visokim in vplivnim protektoratom, ne samo z enim okom zanižale, temveč z obema. Ker pa se je osebo na priselniškem otoku premenilo, je kar naenkrat počilo. Zastopnikom polskega in švedskega doma se je pravica odvzela, da bi še nadalje na Ellis otoku svojo licemersko, varstveno-patronsko vlogo igrali. Par dni za tem se je za-

stopniku avstrijskega doma, katerega vodi avstrijsko-ogrska priselniška družba, dala že davno zaslužena breca. Istočasno pa je newyorški naselniški komisar objavil vzroke, vsled katerih je dal breco tem trem domovom.

Tu podamo samo nekatere vzroke za zasluženo breco.

V švedskem domu so se zelo trudili, da spravijo nežni spol v "dobre" službe. Kam so zginila ta angleščina nezmožna dekleta se ne ve, pa tudi krščanski voditelji doma so se malo brigali. Uradna poizvedovanja pa so doglala, da je polovica brhkih deklic brez sledu izginila, to je da so dekleta bila oddana v bordele in dvomljive hiše. V poljskem domu se je največ mislilo na "gešeft". V uradnem poročilu, v katerem se zastopnikom tega poljskega doma prepoveduje priti na Ellis otok, se čita: "Vaš način poslovanja je v ostrem nasprotju proti našim besedam. Še ne dolgo tega ste mi obljubili, da vaš smoter je preskrbeti novodošlim prenočišču, jih braniti pred lopovi in jim dati dobre nasvete in da hočete prišlece pomagati, da opravijo svojo versko dolžnost. Sedaj pa znašajo stroški za prenočišče in hrano od 75c do \$1.50 na dan. To več ni nobena dobrota, ampak dobičkanosno podjetje. Nadalje sem še poizvedel, da vi od vsakega prišleca v vaš dom zahtevate 65c, če pa dotični noče prostovoljno plačati, tedaj se ga zgrda prisili. Nadalje se je dokazalo, da vi zahtevate plačo za posredovanje služb, ne da bi imeli za to kako dovoljenje; da so priseljenci, zidajoč na krščanski značaj doma vlagali denar v ta dom, ter da so istega potem le s težko in sočnim potom zamogli nazaj dobiti in da ste priseljence pri izmenjavi inozemskega denarja pošteno goljufali. Poleg vsega tega pa se je postopalo z ljudmi prav na barbarski način." Razven drugega piše še: "Od zanesljivih virov sem informiran, da se je zadnji dve leti v vašem domu priseljence s kaučugovo cevjo, katere je bila napolnjena s svincom pretepavalo. —

Niž boljše niso bile razmere v avstrijsko-ogrskem domu, o katerem se je priselniški komisar sledeče izjavil: "Ta dom ni skoz in skoz nobeno pristojno pribežališče za priseljence." Po zatrdilih naselniškega urada je v tem domu zdravstveno stanje najslabše. Tudi s priseljenci se zelo surovo ravna. Naselniški komisar ima dokaze, da se je ta dom pečal s izkoriščanjem mase in hišni kaplan pa deluje nato, da mu priseljenci izroče denar, katerega potem on v neko hranilnico v Ljubljani nalaga.

Tako so uganjali razni ščurki v priselniških domovih. Stenice so pile kri rojakov in kedar več ni bilo krvi napodile so svoje žrtev iz svojih svetliš ali jih pa izročile za mal denar usodni roki. Dokazalo se je celo, da so ti sveti prenočiščarji prodajali dekleta v bordele in dvomljive hiše za sramotno svoto — po pet dolarjev kos.

Dragi rojak, ali se še čudiš, da je ameriška oblast začela preganjati te uši, stenice in ščurke iz new yorških domov? Da, da, žalostna je resnica, da pod patronat katoliške duhovščine, ki s tako vneto pridiguje v VI. božji zapovedi na skrivoma za par dolarjev prodajajo dekleta, do katerih nimajo nobene pravice, v zloglasne hiše, kjer se dela greh za grehom, kjer je vsaka kila dekletinega mesa za par borščičev stokrat omadeževana. Če je kak sodnik, ta vas bo sodil za vaše izdajalsko delo. Koliko gorja in sramote morajo prestopiti nekdanj — in morda tudi še sedaj pošteni dekleta, katere je katoliški duhovnik pod roko vtaknil v nesramne beznice, kjer je jok in škripanje z zobmi.

Rojaki v Ameriki in stari domovini ne dajte se vloviti tem barantam s človeškim mesom kedar pridete v New York ali druga pristanišča. Obrnite se raje do poštenih rojakov, katerim je več do osebne časti kot pa pro-paliam, takim kot so ščurki in stenice v raznih gori omenjenih domih.

Dostavek: Clevelandka Amerika ima sedaj zopet priljubljenost, da zavpije med svet, da smo lažniki, tatovi časti itd. Fantje na delo! Dokazite, da ni tako! Zakrajšek je tudi eden onih, za katere se C. A. z vso bestialno energijo poteguje. Gliha skup štri-

ha. Nedavno tega je ravno C. A. pisala, da Glas Svobode dela sramoto slovenskemu narodu v Ameriki. Da res, tudi mi pripoznamo, da delamo sramoto, toda le takim kot so n. pr. Rev. Lavrič, Podgoršek itd. Lumpce, nečistišne in tako bažo zagovarjati, kakor je menda poljski švedski ali avstrijski dom je po ligurijanski morali — sveto delo. No to sveto delo pa prepusti G. S. skabskim in praktičnim katoliškim časopisom ala Clev. Amerika.

DVOJNO PRAVO.

"Kedar se bo dalo ljudstvu varstvo proti roparskem pohlepu Monopolov in trustov, se bo isto nekega dne zavedlo svoje moči in vstaja bo tukaj, kapitane industrije pa bo zmlinilo. Kaj rodi nemir in nervozno razdraženost med operatorji in drugimi delodajalci? Ali ne delavska zavednost? Vzrok je pa ta, da mi istega merila ne rabimo pri močnih in bogatih kot pri revnih in nižjih. Kedar pa vi železniškim družbam zagotovite, da jih anti-trust postava ne dotakne in jim nič žalega ne stori, zakaj ne date potem istih pravie operatorjem premogokopov in rudnikov, ali pa odstranite ta predlog, ki se gre samo za dobrobit železnice, da se ne bo krivica delala ne temu, ne onemu. Trusti in kombinacije so se s hudičevim hitrostjo razvijali, pustite jim pa vrata na stežaj odprta, pa se bodejo še bolj razvijali in v večji meri tako, da se bo ameriški narod nekega lepega dne znašel popolnoma vkovan v verige trustov, kjer bo brez moči, brez veljave — zasuznjen."

To je del govora senatorja Nelsona iz Minnesote v debati o predlogu za razne ugodnosti železniškega trasta. Ta Nelson ni noben insurgent, marveč ga poznamo kot pravega neodvisnega moža, stare švedske korenine. V tem predlogu, katerega je dal predsednik Taft izdelati, je zapazil neko nasprotje, katero bi kljubovalo vsem posameznim državnim zakonem in bi železniške družbe varovalo v posameznih državah pred regulirano močjo istih, pred vsem pa izvzelo železnice iz področja Shermanovega zakona.

Delavec in vsak državljani v Združenih državah pa si naj zapomni, da ta predlog, ki naj bi postal postava in pod to postavo dal proste roke železniškemu trustu je bil skovan po načrtu in po veljvi delavskega prijatelja, predsednika W. H. Tafta.

Senator Nelson je videl nevarnost, vendar očito ni hotel priti na dan, zato je govoril tako dvopomenbno. Njegov baje "gran-ger-govor", je vseboval dvojni nazadnjaštva in se je pri tem pokazal, da je postal vihrav, kakor so navadno vsi malomeščanski zastopniki nasproti nastopajočemu kapitalizmu. Ves svet ve, da med železniškimi družbami in prevozom ni nobene konkurence in je sploh ne more biti, to pa zaradi zelo preprostega vzroka.

V splošnem pa ima konkurenca samo to smer, da slabše operatorje ali konkurentne spravi iz posrja. Podjetje slabšega preneha eksistirati. Tako pa ni pri železnicah. Če, recimo katere železnica podleže konkurenci in ne more obresti na svoje dolge plačevati, tedaj pride v roke prejemnika in če je prejemnik ne more na trdne noge postaviti, tedaj isti razproda delnice, podjetje samo pa ne zgine s površja, ampak še vedno naprej "posluje" s tem razločkom, da nima več dolga in zopet lahko konkurira. Sedaj je zopet v stamtu najeti posojila in če treba gre zopet lahko v roke prejemnika. In tako bi šlo naprej, dokler bi se ves kapital železniških družb sam vničil. Zapomnite pa si, da lastniki železnice niso takovi glupci, da bi eden drugega s konkurenco vničili in zato so se združili v takozvane "pools", kateri določujejo ceno itd. tako, da imajo vse železnice združene v tak "pool" enake cene. Javna skrivnost je, da je tako in predležeči predlog priznava odprto obstoječi položaj in ničnost konkurence. Zakaj se naj bi toraj, dajale železniškemu trustu še kak predpravo?

Senator Nelson ima prav v tem, ko pravi, da pravica se ne more s dvojnimi merili meriti. Kedar se je šlo za delavstvo se je še vedno sklicevalo na to, da se jim v tej želji ne more dati izjemnih zakonov, ker takovi zakoni se ribljejo s pravičnostjo. Se-

veda železniške družbe so vse kaj drugega in za nje se sme delati posebne zakone. Zakaj? Ker imajo moč in vpliv pri vladi, medtem ko delavec vsega tega nima, dasi delavstvo največ pripomore zastopnikom do postavodajnice. Moč je pravica — seveda denarna moč.

Delavec kaj praviš ti na to? Ali še veruješ, da meščanski zastopniki, to so taki kot so ravno sedaj v poslanski zbornici in senatu, posebno pa kot je predsednik, s par izjemami, delajo zakone v tvojo korist? Pa vendar si volil zamje. Menimo, da pri prihodnjih volitvah boš oddal svoj glas za kandidate, katere postavi delavska — tvoja stranka.

Ko bi bili v poslanski zbornici in senatu, v parlamentih v obče delavski zastopniki, bi se od njih smelo pričakovalo, da bodejo ukrepali tako, da bi bilo za delavstvo koristno.

Delavec v Združenih državah ne more reči, da je samo en zakon, skovan v njegovo prid. Sem in tam se mu res da kako zrno peska, toda kapital ima od istega največ dobička. Če pogledamo ta ali oni zakon povsod vidimo, da isti varuje koristi delodajalca in kapitala. Poglejte rudarski zakon, ves civilni zakon, med tem "employers liability" zakon, povsod je delavčeva korist "on the hind end". In kako vendar ne bi bilo tako.

Poglejte senatorja Nelsona. V začetku je dobro govoril, potem pa se je prestrašil in začel zavijati. Od takega boječega zastopnika, ki ne pozna delavskih razmer si ne smemo nič boljšega pričakovati. Le čudimo se da si je upal ugovarjati proti Taftovi želji.

Taft, predsednik Združenih držav, ne po božji milosti, temveč po milosti delavskega ljudstva, kateremu davkoplačevalci za predsedniško čast na leto \$75,000 plačujejo je še tako nesramen, da stavi predloge v prid delavskega sovražnika in delavstvo za plačo od \$75,000 na leto 365 krat izda in morda še večkrat. V štirih letih mu ljudstvo plača \$300,000, poleg drugih dijet in za to dobi to ljudstvo batino od kapitalizma v znamenje, da zasluži. Pamet toraj!

Goljufija v obrti.

Zgleda kakor da ni kraja na svetu, da ne bi bilo obrti, ki ne bi prodajala posnemkov. Naša dežela ni nobena izjema in včasih zgleda, da ima več fraudulentnega blaga na trgu kot katere druga. Jedno najbolj ponarejenih predmetov je Trinerjevo Ameriško Zdravilno Grenko Vино, katero je po podobnih imeni ponujano javnosti. Trinerjevo Ameriško Zdravilno Grenko Vино je prestalo poskušnjo dolgih let in se je pokazalo za izvrstno zdravilo za lečenje bolezni v želodcu, krvi mišicah in črevah. Isto je zelo koristno v pomladanskih mesecih, ker isto izžene vse nečistosti iz krvi in napravi vaše telo močno. Rabite ga vselej kedar je vaš apetit slab in vaša moč pada. Isto ne vsebuje nobenih škodljivih snovi.

(Na prodaj v lekarnah, dobrih gostilnah in pri izdelovalcu Jos. Triner, 1333 — 1339 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Vprašujem, kje je moj brat P. W. Petrov, kateri je napisal pod psevdonimom v št. 16 "Glas Svobode" leto VII. pesem Vstajenje. Prosim ga, da mi sporoči svoj naslov, mojega pa izve pri uredništvu Glas Svobode. Makso.

DR. RICHTER'S
PAIN-EXPELLER

Človek, ki trpi bolečine, je ravno tako brez pomoči, kakor razbita ladja na pečinah. Če boleha na revmatičnih bolečinah, nevralgiji, prehlajenju itd. poskusi vdrnjen z

PAIN-EXPELLERJEM,
priznano dobro domače sredstvo. Do bi se vseh lekarnah po 25 in 50c.
F. AD. RICHTER & CO.,
215 Pearl St., New York.

Pazte na varstvenoznamko z sidrom.

Glas Svobode stane \$2.00 na leto.

V času dela in jela, spomni se na ne-delo in ne-jelo.

Vsakdo, ki ima nagon do kmetijstva, naj kupi kos zemlje! Zemlja po vsej Ameriki bo postala v cenah enaka v Evropi in to prej kakor se ljudem sanja. Jaz ne ponujam zemlje z lažmi, trpentinovega olja iz korenine, nabiranja različnih rož in vseh nemogočih laži, temveč kupi, ako več ne moreš vsaj 40 akrov zemlje in na nji preživel boš vedno sebe in svojece na pošten način. Ni države v Ameriki, katera bi se mogla meriti z Missouri v splošnem kmetijstvu.

Prevzel sem 40,000 akrov najfineje ravnine, za naselitev. Vsa zemlja je moderno kanalizirana po državi. Tukaj ponavlja la se bode stara pesem. Kar se danes nudi za \$16 akter, predno mine 20 let se bode prodalo za desetkratno ceno. Ako se oglasi dovolj Slovencev, rezerviram 10,000 akrov izključno za nje. Kar je obdelane enake zemlje plačala je leta 1909 od \$50—100 v pridelku pavole, \$30—50 v koruzi itd. Kar se seveda lahko dokaže s številkami državne statistike. Kaj je kmet in kaj je najbolje plačan delavec v mestu? Prvi je prost gospod; kar snesti ne more, proda in to za drag denar. Drugi je sužen družih. Zakaj toraj ne postati prost in neodvisen? Pomislite, vaši otroci ne bodo mogli zemlje kupovati, če cene bodo previsoke in to naj si vsak zapomni.

Vsa zemlja je enaka, vsa cena je \$16.00 akter, zraven železnice, postaje ali pa vstran. Kjer koli te bolj veseli, tam ti je na izbero. \$6.00 na akter takoj in ostanek na 6% obresti poljubno. F. GRAM REALITY CO. NAYLOR, MO.

Zakaj trpeti bolečine, ko iste lahko takoj odženete s

"KAPSOL"

čudovitim mazilom za vse bolečine kot revmatizem, nevralgijo, glavobol, trganje v krizu. Isto tudi odstrani otekline in prežene otrplost

Navodilo: Pomaži malo Kapsola na prizadeti del dvakrat na dan. Cena 50c., po pošti 55c. Denar lahko pošljete v znakmah.

J. C. HERMANEK
LEKARNAR

1800 So. Center Ave., Chicago, Ill.

Slavnemu občinstvu

blagohotno naznanjamo, da je naša nova pomladanska razstava oblek za odrasle, madiño in dečke, klobukov, spodnjega perila sedaj popolnoma založena. Pridite pripravljeni in oglejte si najnovejše in najlepše vrste blaga, ki smo jih kedaj imeli

Možke pomladanske obleke \$10 do \$25
Obleke za mladeniče.....\$5 do \$15
Obleke za dečke.....\$2.50 do \$10

Blue Island Ave. & 18. cesta.
Jeineck & Mayer lastnika.

ATLAS BREWING CO.

sluje na dobrem glasu, kajti ona prideluje najboljše pivo iz českega hmelja in izbranega ječmena.

LAGER MAGNET GRANAT

Razvaža piyo v steklenicah na vse kraje.

Kadar otvoriš gostilno, ne zabi se obrniti do nas, kajti mi te bomo zadovoljili.

Kupite svojo pomladansko obleko pri

Schweitzer
CLOTHING CO.

1828-1830 Blue Island Avenue.

Zaloga obleke, klobukov, srajc in spodnjega perila.

Izdelovanje oblek naša posebnost.

Vašo obleko napravim po meri

in vašem okusu; nikar ne kupite obleke, ki je bila narejena za koga drugega.

CHARLES TYL
THE POPULAR TAYLOR

1945 So. Halsted Str. nasproti 20. ceste, Chicago, Ill.

Na zahtevo pošljem vzorce na vse kraje, sam: pišite mi kako barvo, kakovost in ceno želite.

Slovensko Delavsko Podporno in Penzijsko Društvo

Ustanov.

21. nov. 1909

DARRAGH, PENNSYLVANIA

GLAVNI ODBOR:

PREDSEDNIK: Jos. Hauptman, Darragh, Pa. Box 140.
 PODPREDSEDNIK: Ivan Sever, Adamsburg, Pa. Box 51.
 TAJNIK: Fran Plazotta, Madison, Pa. Box 23.
 ZAPISNIKAR: Ivan Flere, Adamsburg, Pa. Box 122.
 BLAGAJNIK: Jos. Klaužar, Adamsburg, Pa. Box 88.

NADZORNIKI:

ANTON KLANČAR, Arona, Pa. Box 144. Predsednik.
 JAKOB ŠETINA, Adamsburg, Pa. Box 108.
 BLAŽ ČELIK, Adamsburg, Pa. Box 23.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

DR. GEORGE BOEHM, Arona, Pa.

Pristopli novi člani.

K društvu št. 4 v Waukegan, Ill.: Jakob Škaf, c. št. 86; A. Lenaršič, 87; John Stražisar, 88.

Črtani člani.

Od društva št. 3 v Claridge, Pa. Jos. Jaklič, c. št. 64 in Albin Razpotnik, 55.

DRUŠTVENI URADNIKI.

Dr. št. 1 v Darragh, Pa.: Preds. Fr. Brunet, Box 54, Darragh, Pa. Taj. Fr. Copi, Box 23, Madison, Pa.; Blag. Fr. Dermota, Box 36, Darragh, Pa. — Seja 3. nedeljo v mesecu, v Keyston dvorani.

Dr. št. 2 v Adamsburg, Pa.: Preds. St. Flere, Box 122; Taj. Alois Flere, Box 122; Blag. J. Simončič, Box 88; vsi v Adamsburg, Pa. — Seja 3. nedeljo v mesecu.

Dr. št. 3 v Claridge, Pa.: Pred. Henrik Lamut, Box 233; Tajnik John Batich, Box 487; Blag. Lovrene Arhar, Box 451; vsi v Claridge, Pa. — Seja 3. nedeljo v mesecu.

Dr. št. 4 v Waukegan, Ill.: Preds. A. Celarec, 706 Market st.; Taj. Iv. Gantar, 706 Market st.; Blag. Jos. Cankar, 620 Market st. — Seja 3. nedeljo v mesecu na 706 Market st.

Ako kateri zapazi pomote v uradni h poročilih, to je pri imenu, naslovu in številkah naj to takoj naznani glav. tajniku, da se ista popravi.

Naznanilo.

Opozarjam člane društva št. 3 v Claridge, Pa., da je bil Jaklič oni, ki je pridržal brate društva št. 2 v Adamsburgu, Pa., dne 2. aprila, da se niso vdeležili veselice, katera je vzle temu bila dobro obiskana. Isti je namreč pripovedoval, ko je v Edna pivo vozil, da v Claridgu kar mrgoli od deputov ter da nihče se ne sme v omenjeno okolico prikazati. Toraj pozor rojaki! Kedar potrebujete ječmenovca, kupite si ga od takih ljudi ki ne škodijo našim društvom in so jim naklonjeni. Toraj še enkrat stran od škodoželneža. S bratskim pozdravom Frank Plazotta.

IZ STARE DOMOVINE.

Daleč proč ste rojaki, ki se nahajate v Ameriki, od svoje domovine. Tudi tisti, ki ni zapustil žene in otrok v domovini občuti večkrat domotožje, domov bi rad šel in če se mu tudi dobro godi v daljni tujini. V Ameriki imate slov. rojaki svoja društva; shajate se v njih. To vam nadomestila domovino; vsaj nekaj utolažite v takem shajanju domotožje, ki se posebno oglašja v praznikih. Tedaj gledate domu: Zdaj se pripravljajo k vstajenju, zdaj bodo prišli od maše, se usedli in jedli potice, krače, pirihe. In pili bodo domače vino, ki so ga prinesli iz hramov že prejšnji dan! — Ako o kakem človeku, velja o Vas slov. rojakih v Ameriki, kar piše nemški učenjak: "Domoljubje je pač čut, ki se brez naše vednosti in volje udomači v našem sren, ki v njem živi, kakor domotožje, kakor materina ljubav; vsota je vtisov in spominov, nad katerimi nam ni oblasti. Ni lahko povedati, zakaj vpliva na naš čut zvok materinega jezika, glas domače pesmi, tisočero navad na zemlji, kjer smo se rodili. Čut je to, ki se zbuja prav v tujini, ki ne zgrablja pregnanega revolucionarja nič manj, kakor miroljubnega meščana.

nih dnevi ni dobro za človeka zdajšnega časa, treba mu je nekaj lepšega razvedrila. In Slovence rad popeva. Koliko lepše bodo peli naši fantje, deklice, ko večkrat slišijo dobre pevce, dasi le iz gramofona. Uho se privaja boljsemu petju. Za otroke je gramofon posebne vrednosti. Mlado uho se tako najljubeje ureja za dober muzikalen posluš, — ako je prirojen. — Dr. S.

DOPIŠ.

Madison, Pa.

Cenjeni urednik: —

Priloženo vam pošiljam polletno naročnino za novega naročnika. Ker smo sedaj ravno v stavki je treba s capaki le po malem, da lažje dalj časa vzdržimo, a treba je tudi dobrega časopisja, ki nas spodbuja in nas uči kako delavec pride do svobode. Tak slovenski list je edino le Glas Svobode, katerega bi moral vsak delavec imeti. Poglejmo na Clevelandsko Ameriko in A. S.; nikjer ni najti nobenega poročila o tukajšnji stavki premogarjev, dasi ista že traja od 1. aprila. S tem pokazeta ona dva lističa, da imata naročnike samo med zagriženimi klerikaleci, ki se ne upajo oglasiti za svoje pravice in slepo vrjamejo v boljše bodočnost na onem svetu.

Delavci čitajte Gl. Sv. ta vam izmije oči, da se prebudite enkrat za vselej iz večnega spanja. Ne bom se sicer bahal, da smo premogarji v Westmoreland okraju vže davno produbeni, ker smo komaj letos odločno nastopili, da se združimo v bratsko unijo.

Toraj bratje premogarji pomagaj vam na srec, da nam boste pomagali do cilja s tem, da ne pridete semkaj skabat in kruha, katerega smo takorekoč že porinili v peč, razdirat. Stavka se vrši povsem mirno od strani delavcev, akoravno nas kompanijski deputi, katerih kar vse mrgoli, na vsakojake načine izživljajo, da bi nas zamogli po ječah vlačiti, kar se jim pa le malo posreči. Omenim naj še to, da kompanije so delavce na cesto pometale, češ, mogoče jih s tem prisilimo, da se povrnejo na delo. Toda vse zaman. Mi stojimo trdno ter si pomagamo kakor znamo in moremo. Pa tudi dobrosočnih ljudi se ne manjka, ki so vedno pripravljeni delavcu pomagati. Sedaj se priiskamo pri dobrih farmarjih in v šotorih. Kakor sem čul je Rev. Pekers v Madison, Pa. vzel v svoje župnišče nekaj premogarjev. Stori je časti vredno delo in našim slovenskim duhovnom bi priporočal, da ga posnemajo in ne samo svoje raztrgane žepe polnijo.

Toraj še enkrat stran od Westmoreland okraja dokler nam ne pripoznajo naših pravic in pripoznajo našo unijo.

Konečno želim vsem bratom v Westmoreland okraju poguma in vstrajnosti, zunajnim premogarjem pa veliko sreče tam kjer so, da jim ne bo treba sem hoditi — nam na pot.

Pozdrav zavednim delavcem! Frank P.

Ko je Američan prišel v Rim. Že leta je mislil na to Evropejsko potovanje. Že leta je štedil dolarje s namenom odtegniti se Ameriški naglici in hrupu ter se vglobiti v atmosfero starega sveta.

In sedaj po tolikem trudu znašel se je v večnem, ali kakor ga Amerikanci Slovence imenuje, svetem mestu Rimu. Večnem mestu — viru civilizacije! Enkrat tukaj, potovalec lahko pozabi vse prijetne in ne prijetne dogotke novega sveta.

"Kaj za ena ulica je to?" Vpraša kočijaša, misleč si, da dobi odgovor — v Italijanski in in ime starodavne slave Rima.

"Spiel again, cull," bil je odgovor.

"Vi govorite Angleško?" — Vprašal je gost iznenaden.

"Speaka American," ponosno odgovori kočijaš. "Everybody speaka American sinca da Colonial come."

Nekako iznenaden ponovi potovalec prvo vprašanje.

"Whata da street? He-ej, to je Viale Theodore Roosevelt. Vsakdo zna to. Pipe da statue na levo. To je kip T. Roosevelta, you bet. Tam na pročelju da Palazzo Roosevelt."

"Naš visoko spoštovani ex-President se mogoče vozi skoz te ulice," rekel si je gost sam sebi in stopil iz kočije ter na kočijaškem sedežu zapazil malega črnookega rodovedneža, kateremu je podal malo napitnino.

"In kaj je tvoje ime, dragec moj mali?" ga je vprašal.

"Teddy Roothvelt Ba galupo, gospod."

Nato je naglih krah vstopil v hotel Roosevelt, kjer je odpovedal nadaljno stanovanje, ter se odpravil na pot na Dunaj in od tam v Paris, kjer je upal manj rodovednežev dobiti, ki bi ga spominjali na deželo, katero je odstavil daleč tam za Atlantikom.

Vagonu, v katerem se je vozil, bilo je ime Roosevelt, in v Parizu se je vlak vstavil na kolodvoru z imenom Gare da Roosevelt.

Druzega dne se je vozil skoz Rue de Roosevelt, kjer so vse ženske nosile klobuke a la Rough Rider, vstavil se je pred hotelom San Juan Hill in Uganda, med katere dekoracijami so bili tudi levi, žiraf, sloni in druge zveri, ki so ležale na hrbtu s proti njemu molečimi parkli, tacami in kopiti, in zopet si je mislil, da je najboljšje, da tudi od tu čim prej odide, kar je tudi storil. Ukrcal se je na ladjo Theodore Roosevelt, francoske linije, vračajoč se v domovino, kjer je pričakoval dobiti enoglasen sistem nomenklature.

Ko je parobrod odhajal, je vprašal enega oficirjev, "kedaj ugledamo Irsko?"

"Irsko, Irsko?" ponavljal si je oficir. "No ja, toda to ni več ime onega otoka — prekrstili so ga v Rooseveltia."

Ali ste že poslali naročnino za "Glas Svobode"? Ako ne, blagovolite to storiti takoj.

AVSTRO-AMERIKANSKA-LINIJA.

NOVI PAROBRODI
VOZILJO iz AVSTRO-
OGERSKE v NEW
YORK in OBRATNO

PARNIKI PLUJEJO IZ NEW YORKA:

Argentina 18 May 1910 | Alice 8. June 1910
 M. Washington 25. May 1910 | Oceania 29. June 1910

Parniki odplujejo vedno ob sredah ob 1. uri popoldne iz pristanišča Bush's Stores, Pier No. 1 na koacu 51te ceste v South Brooklyn.

Naša pristanišča so: Za Avstrijo-TRIT, za Ogrsko-REKA. Železniške cene na teh ozemljah so najceneje in imenovana pristanišča najbližja Vašega doma. Dobra in prikladna postrežba; občuje se v SLOVENSKEM JEZIKU

Phelp Bros. & Co.,

2 Washington St.,

New York, N. Y.

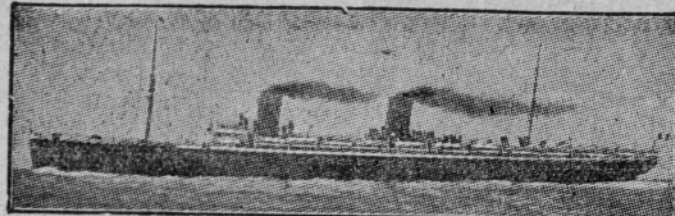
GLAVNI
ZASTOP
ZA
AMERIKO

Direktna zveza z Avstrijo, Ogrsko in Hrvaško

FRANCOSKA PROGA

Compagnie Generale Transatlantique

GLAVNA PREVOZNA DRUŽBA.

New York v Avstrijo čez Havre Basel. Veliki in brzi parobrodi.

La Provence 30.000 HP | La Lorraine 22.000 HP
 La Savoie 22.000 HP | La Touraine 20.000 HP

Chicago, nov parnik 9500 HP

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno hrano na parnikih družbe. Snažne postelje, vino, dobro hrano in razna mesna jedila. Pristanišče 57 North River vzhodje 15th St., New York City.

Parniki odplujejo vsak četrtek.

Glavni zastop na 19 State St. New York.

MAURICE W. KOZMINSKI, glavni zastopnik za zapad, na 71 Dearborn St. Chicago, Ill.

Frank Medosh, agent na 9478 Ewing Ave. S. Chicago, Ill. A. C. Jankovich, agent na 2127 Archer Ave. Chicago, Ill.

OTTO HORACEK

Diamanti, ure, stenske ure in zlatnina

1843 Blue Island Avenue, Chicago, Ill.

Dajemo posebno pozornost pri popravljanju ur in druge zlatnine.

Izdelujoči zlatninar.

OČI pregledamo zastonj.

Kašparjeva Državna Banka,

vokal Blue Island Ave. & 19. ul.

VLOGE \$2,500,000.00

GLAVNICA . \$200,000.00

PREBITEK . \$100,000.00

Prva in edina češka državna banka v Chicagu. Plačuje po 3% od vloženega denarja na obresti. Imamo tudi hranilne predale. Pošiljamo denar na vse dele sveta; prodajamo šifkarte in posojujemo denar na posestva in zavarovalne police.

PRIZNANJA TISOČ IN TISOČIH

ozdravljenih in hvaležnih bolnikov kateri vam dajejo dokaze zaslug svetovnoznane in slavnega ravnatelja od

THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE

kateri se žrtvuje, in je ozdravil že nebrojno število slovenskih bolnikov. Vsaki bolnik, kateri se je zaupno obrnil, na slavnega ravnatelja tega zavoda je bil zadovoljen, zadobil popolno zdravje in srečo, katere se veliko družin, očetje, matere in otroci večeje.

Nima bolezn na svetu, katere bi zdravnikom tega zavoda ne bile poznate in katerih zdravniki tega zavoda ne bi mogli v kratkem času ozdraviti, najsibode možka; ženska ali otročja zastarela ali kronična bolezen. Slavni zdravniki tega zavoda zamorejo povoljne uspehe svojega delovanja, z tisočimi zahvalnimi pismi dokazati v katerih se ozdravljeni bolniki z najprisrčnejimi besedami zahvaljujejo za jim podeljeno pomoč in zdravje.

DRUGI ZDRAVNIKI KATERI OGLASUJEJO IN GOVORE VELIKO O SEBI NE MOREJO DOKAZATI NITI JEDNEGA POVOLJNEGA. DOKAZA SVOJEGA DELOVANJA.

Nobeden naj si ne krati življenja, zadovoljnosti in posvetne sreče in trpi v bolezni, temveč naj se takoj obrne na znameniti in svetuznani zdravniški zavod ker našel bode največjo srečo in pridobil zopetno popolno zdravje.

Pridite osebno ali pa pišite na

The Collins N. Y. Medical Institute
 140 W. 34th Street, New York City.

Dr. S. E. Hyndman, vrhovni ravnatelj.

Uradne ure so: Vsaki dan od 9 ure dopoldan do 1 popoldan in od 2 do 5 ure popoldan. Ob nedeljah in praznikih on 9 ure dopoldan do 1 popoldan. Vsaki torek in petek od 7 do 8 ure zvečer.

100.000 Zastonj

teh, po celom svetu znamenitih in podč-nih knjig o vsaki bolezni, se razpošlje. Treba je samo 5 centov za poštno priložiti.

NAVODILO K ZDRAVJU

NOBEDEN

ne more vedeti, kaj ni manka, nikdo ne more iznajti kako bolezen ima in nobeden ne more natanko opisati, ako ni prej prebral to znamenito knjigo v kateri so vse bolezni opisane. Radi tega naj si vsaka slovenska družina, takoj jedno pre-necessno knjigo in neobhodno za zdravje.

PA ZAKAJ?

Zato, ker nobeden drugi zdravnikov na svetu ni imel toliko znanstva in skušenj spoznavati vse bolezni ter iste ozdraviti. Pišite takoj danes in naslovite pismo sledeče:

The COLLINS N. Y. MEDICAL INSTITUTE
 140 W. 34th St., New York.

NAVODILO K ZDRAVJU

BY D.R.E.C. COLLINS.

Dr. S. E. Hyndman

DOPISI.

Cleveland, O.

Namenil sem se, da nekoliko poršam sedanje razmere v naši veliki slovenski naselbini. Ob enem vas pa prosim, da ne bi šle te moje vrstice v koš.

Leta 1904 prišel sem iz Johnstown, Pa. v to veliko mesto Cleveland in kot vesten čitatelj časopisov, čital sem marsikaj, o čemur sem se hotel na lastne oči prepričati. Kmalu po mojem prihodu v Cleveland sem začel paziti na to, kedo so tiste osebe, ki vedno iščejo in delajo prepir med rojaki.

Ne bom se podajal nazaj na stari prepir, ki je veliko škodoval narodnemu gibanju pa bodisi v duševnem ali gnojnem oziru pri vsem tem pa je jemal upliv našega naroda pri drugih narodih.

Takrat ni noben imenovan onih hudobnežev, ki so vedno delali prepir i to, kar zopet sedaj čitam po listih je pa docela odveč. V Clevelandu, največji slovenski naselbini v Ameriki, bi morali imeti najboljši list, tako pa imamo takega, ki ni vreden, da ga bi porabil tam, kjer pošena beseda zgubi svoje ime. In zakaj tako?

Sedajni urednik C. A. g. L. J. Pire se ima zahvaliti le delničarski družbi, da ga niso že zdavnaj vtaknili v prisilni jopič. Ne belite si glave zakaj — dovolj bodi, če rečem, da pameten človek ljubi le taiste časopise, ki prinašajo čtivo koristno za delavski razred.

C. A. urednik — bankrotiran lemenar — povejte mi, če ste sploh kedaj kaj poučljivega pisali za nas delavce v Clevelandu ali v Ameriki? Prav gotovo tega še niste storili. Dasiravno nisem naročnik C. A. in tako dolgo ne bom, dokler ne bodele pisali delavstvu koristne članke, vseeno istega sem in tam čitam, ker sem ravno na stanovanju pri ljudeh, ki so nanj naročeni. Ne gre mi v glavo, kako more taka oseba — žalostnega spomina — postavljati s svojo kapitalistično zmesjo kak delavski list na laž, mu predbaciva nemoralnost, ga kliče za tatu in ne vem kaj še vse. Povrh vsega tega pa piše o nekakem miru ter si speva hvalo in slavo za slavne narodne čine.

Naslednjih vrstic ne bi pisal, ko ne bi gospod Pire tako breznačajan liki onemu brzopetnežu, ki vpilje: primite tata, primite tata pa je ... Zato naj zavpije, da je laž kar bom sedaj poročal. Ta nepridiprav je menda pozabil onega čina, ki ga je storil pred dvema letoma v škodo Slovenski Narodni Čitalnici v Clevelandu, O. in jo potem ko so tla v Clevelandu postala prevročna, popihal v New York. Poštenjak! Kje so znaki Slov. Nar. Čitalnice in denar, ki si ga dobil od članov S. N. Č.? — Odgovorite!

Dragi mi čitatelji, vi še ne veste, kaj si to človeče vse ne upa, sedaj ko je prišel nazaj v Cleveland.

Eh, kako ponosno je odpiral vrata čitalnice, se vsel na stol in pridno prebiraval liste, ki so last čitalnice dokler ni dobil opomin in poziv od odbora, da on — L. J. Pire — nima prej vstopa v Slov. Nar. Čitalnico dokler ne poravnava to, kar bi moral poravnati že pred dvema in pol leti. Toda poslušajte sedaj, kaj si je to revš upalo. Pisal je na odbor S. N. Čitalnice, da on rad podari \$10,00 čitalnici pod pogojem, da ga zopet sprejmejo za člana.

Kaj takega si upa storiti le še kak glavar tolovajev, ne pa kak naobrazen človek, za kar se on predstavlja.

Ti kuga smrdljiva, prej poravnaj kar dolgnejš, kar seveda znaša več kot \$10,00 in potem govori o daru in orožnji za sprejem. Prej pa ne, Sicer pa ne vem, če Ti bi sploh dovolili v sredo poštenih ljudi.

Tega človeka in pol ni moči kar tako naglo v kozji rog ugnati, je preveč farske prefriganosti v njem, toda pro bono publico ga je treba počasi razkrmkati.

Bilo je nekega dne ko se podam proti Newburgu, da obiščem svojega prijatelja. Bil sem tam samo kratak čas in ko sem se pripravljal za odhod, poprosil sem prijatelja, da me spremi do polnične železnice, češ, bo krajši čas.

Šla sva po 80 ulici in ho—lo, kar zagledava dve moški kreaturi stati pred farovžem Rev. Lavriča. Kar majala sta se, kot dva lipova stebra. They were in the second story.

Ko sem opazoval guganje teh kreatur, povprašam spremiljevalca: Kedo pa sta ta dva? — Veš, to je naš župnik, oni drugi je pa iz Clevelanda; ne vem kako se piše. Veš, on dela pri C. A. — O. Pire, misliš? — Yes, yes. Skoro vsak dan je pri župniku, pa vselej kedaj gre nazaj v Cleveland se ga ta krava tako napije, da je ves ta-le tratorar njegov. Na to sem ga vprašal po kaj hodi sem v župnišče in prijatelj mi odgovori: No, al' res nič ne veš. No naš g. župnik, ko je bil še nekje v Indiji je bil poverjenik za Mohorjeve knjige in farani so dali denar pa knjig ni bilo in jih ni bilo. Naročniki so menda mislili, da je g. župnik knjige in denar zapil pa so v Glas Svobode dali dopis, vprašujoč Lavriča, kaj je s Mohorjeve knjigami. To se razume, da so farani prej gospoda vprašali po knjigah, in ker le ni hotel dati odgovora so ga zagrabili. Vi-diš od tistega časa so g. župnik tako jezni, da so zmerom ... ej no, saj vidiš. Ej ko bi ju le enkrat ti sam videl, kako reč vdelujeta ta Pirk — Pire misliš — yes, yes in pa g. župnik. No pa če bo dolgo kolovratil tod okoli se bo kaj kmalu znašel s debelim in rdečim nosom, ker ta-le tratorar ni nič kaj preveč raven. Najlepše ju je gledati kedaj se poslavljata. Takrat navadno g. župnik zapove: (Ne pozabi dati v časopis — saj veš — da bo vlekleo.

V tem času je pridivila kara in pogovora je bilo konec. Lavrič in Pire pa sta se še tam gugala ter dajala dober vzgled faranom in mimoidočim otrokom.

Fej taki pijani morali! Na kari sem pa le obžaloval C. A. ker ima tako plemenitega ženija, da za par kozarcev vina odstopi cele kolone, v katerih zagovarja lopovščino in od policije preganjane zlikovce.

Seveda kedor njegovim jezuitskim besedam ne vrjame ta je zgubljen, kot če bi vrjel, da je Clevelandska Slov. tiskarna unijska. Ta predržneš si celo upa vpi-ti, da so vsi vposljeni pri C. A. unijski delavci. Kaka laž. Povejte kedo ima unijsko znamko. Menda samo en delavec in ta je g. Jare, vsi drugi pa nimajo unijskih izkaznic.

Toliko za danes. Ako pa želite, da javnost več izve o vaši uniji, pa poročam drugič bolj natančno.

I. Gerbič.

Ureka, Utah.

Cenjeni: —

Nisem gotov, če mi je naročnica na list Glas Svobode potekla ali ne, pa vendar vam pošiljam \$2,00 za novo naročnino na Glas Svobode, katerega že prebiram od kar je začel izhajati. Res ta list je dober zdravik in ranocelnik za zaspanega delavca in kuga za nebeske agente, ki nekaterim umobolnim Slovincem hudiča na popir rišejo, a vseeno ga pa še nikdar živ krst ni videl. Rekel bi, da če je kje kak hudič, da kapitalist je največji.

Pri ruskem caru so nebesa, ker on ima neomejeno pravico soditi žive in mrtve. Upam pa, da mene ne bode. Jaz sem bil že enkrat obsojen na vislice in to je bilo takrat ko sem hodil še v šolo k črnemu krogarju, M. Strukeljnu. Nisem hotel učiti nauka rimskega lopatarja in poleg tega sem gospodu peč podrl pa me je imenoval za nesrečnika. Jaz sem se pa prav veselega počutil, da mi je kar sneč pod klobukom poskakovalo, on pa je svoj jezik čikal, ker ni mogel malega hudiča ukrotiti.

Bratje, Slovinci na noge! Podpirajte in naročite se na list Glas Svobode. Plačajte naročnino in ne pustite uničiti našega boritelja, ki se trudi za našo korist. Ne dajte se pregovoriti od hinavev in brutalnih špeharjev, katerim se malhe bliskajo. Glas Svobode ima mazio in mlo za grintovce in ta jim beli lase. Podajmo si roke in bodimo složni, da bomo enkrat prišli do pravega cila in dosegli naše zahteve. Ne bodite eden drugemu nevoščljivi in ne protežirajte hinavev. Ko pojdem jaz na drugi svet si kupim enega bonaventurovca, da na njem jezdim v oni svet. Uzdo mu naredim iz razbeljene žice in za sedlo mu pa dam mehur napolnjen s vročo kašo. Potem gotovo izve kako se kaša pihja.

Slovinci agitirajte za Glas Svobode po vseh naselbinah. Ko bi bil jaz v naselbini kjer je kaj Slovinccev, bi gotovo storil svojo

dolžnost. Turkaj so sami Angleži in Italijani.

Tu v južnem Utah gre s delom še precej dobro. Dela se vsaki dan in tudi ob nedeljah. Zasluzek je od \$3,00 do 3,50 na osem ur na dan. Tu so večinoma rudniki in ni take nevarnosti kakor v premo-gokopih, ker ni nobenih plinov, zato pa bolj brez brige delam.

Bratski pozdrav na vse rojake.

Frank Sornik.

P. S. Pošljite mi knjigo: Bur-ska vojska, 30c. — Knjigo smo odposlali.

Aspen, Colo.

Cenjeni urednik: — Prosim, da natisnete teh par vrstic v naš priljubljeni Glas Svobode.

Z delom v naši naselbini gre še dosti dobro, vendar pa ne bi svetoval nikomur sem za delom hoditi, ker isto se zelo težko dobi.

List Glas Svobode čitam zelo marljivo in kaj rad zasledujem gibanje rojakov o štrajkih in o boju za zboljšanje svojega bednega položaja.

Rojaki bodite zavedni in v zavedno-ti hodite ponosno po poti do cilja in zmage. V boju proti sovragu, kapitalizmu bodimo složni, ker sloga novo moč rodi.

V primer in svarilo hočem v naslednjih vrsticah popisati delavsko gibanje iz leta 1909. 8. avgusta bil sem zaposlen pri U. S. Z. Co. Smelterju v Pueblo, Colo. in na tisti dan smo zaštrajkali, zahtevajoč 25c na dan več plače. Žali bog, poviška nismo dobili in smo bili grdo poraženi. Temu vzrok je bila nesloga. Kakor povsod tako je bilo tudi med nami nekaj slovenskih skabov. Seveda tudi med ameriški se ni manjkalo takovih izdajic, ki so nam, sebi in svoji družini s svojim grdim, lopovskim početjem kruh iz ust trgali. Ker smo bili poraženi, je bilo nas več Slovinccev primoranih iti drugam za delom. Sramota za vsakega, ki se tu v svobodni deželi proda kapitalistom ter s tem škodi vsemu delavstvu ob enem pa cel narod pripravi v sramoto. Izmed Slovinccev sta bila A. R. in J. V. glavna garjeveca.

Priloženo vam pošljem \$1,00 da mi pošljete nekaj iztisov majevske številke, da jih razdam tukajšnjim rojakom, morda se kateri naroči na čez vse za delavstvo koristni časopis.

Zdaj pa še posebej priporočam rojakom, da čitajo Glas Svobode. Kolikor več bomo čitali, toliko večji bo uspeh na delavskem polju. Pozdrav! A. M. Boltezar.

Clinton, Ind.

Cenjeni urednik: —

Prosim priobčite par vrstic v našem priljubljenim listu "Glas Svobode".

Z delom počivamo že od 1. aprila naprej in še nič ne vemo kedaj pričnemo delati. Rojakom ne svetujem, da bi sem hodili za delom sedaj, ko hitro pa se na boljše obrne pa bom že poročal.

Poročati moram žalostno novico o nevihti katera je zadela našo naselbino. Nekateri rojaki imajo svoja lastna domovja in lepe vinograde, skoro vsak pa ima vrt in brajdo. In zdaj ne vemo ali je prišla nad nas božja roka ali hudobna. Dne 17. aprila se je vreme obrnilo na mrzlo sapo, potem je prišel sneg in mrzel veter je vel tako, da je vse zmrazilo kar je celo ali bilo zeleno. Škoda je velika in vse zgleda tako kot v meseci listopadu.

Kar nam kapitalisti ne požro pa nam slabo vreme in neurje vniči.

Tu v Clintonu imamo dva podporna društva, eno spada k S. N. P. J. in drugo pa k S. S. P. Zvezi. Oba društva dobro napredujejo, posebno pa S. S. P. Društvo št. 16, h kateremu namerava zopet nekaj novih članov pristopiti, ko hitro začnemo delati. Bratje Slovinci, združujmo se v podpornih društvih za naše dobro.

H koncu dopisa pozdravljam vse brate in sestre po širni Ameriki.

V. Vrhovnik.

Pazite na Halley-ev komet?

Največji nebeski prizor vse dobe. Ta fini 5-oddelni teleskop meri 33 palcov odprtin 11" zložen in stane samo \$1,50. Čista stekla fine kvalitete. Po-litirani medeni obročki in 2 pokrova. Čudovit fin instrument za tako nizko ceno. Vsakdo ga lahko ima. Pošiljamo na vse dele sveta, poštnine prosto na prejem \$1,50. Ne odlašajte, naročite takoj! Naslov: P. E. FRETHER & Co. 52 Dearborn Str. Chicago, Ill.

Dr. JOS. LISTER & CO., Aus. 708 Northwestern Bldg., 22 Fifth Ave., Chicago, Ill.

Gospodje: Mene zanima ponudba, s kojo pošiljate brezplačno zdravilno knjižico, ter vas prosim, da mi jo takoj pošlete.

Ime.....
Pošta..... Država.....

50,000 KNJIZIC

V DAR LJUDEM.

Vsaka knjižica je vredna \$10.00 vsakemu bolnemu človeku.

Mi želimo, da vsaki bolni človek piše po našo urejeno zdravilno knjižico. Ona knjižica svetuje v poljudnem jeziku, kako da se doma vspešno zdravi: Siñilis ali zastupljena kri, slabotni život, zgubitek moči, revmatizem in trganje v kosteh, spolne bolezni, kakor tudi bolezni v želodcu, na vranci, ledvicah in v mehurju. Ako ste zgubili nado in ako vam priseda zabadao denar dajati, tako pišite po ono zdravilno knjižico, katero vam nemudoma pošlemo in bodite uverjeni da o-zdravite. Na tisoče ljudi je ozdravilo po navodilu te prekoristne knjižice. Ona vsebuje znanost, katero bi moral znati vsaki človek. Zapomnite si, da se ona knjižica razpošilja popolnoma brezplačno, ter tudi mi plačamo poštnino. Izpolnite dolenji odrezek in ga nam pošlite in mi vam pošljemo popolnoma brezplačno ono knjižico.

IZPOLNITE ODREZEK SE DANES IN POŠLITE GA NAM.

Dr. JOS. LISTER & CO., Aus. 708 Northwestern Bldg., 22 Fifth Ave., Chicago, Ill.

Gospodje: Mene zanima ponudba, s kojo pošiljate brezplačno zdravilno knjižico, ter vas prosim, da mi jo takoj pošlete.

Ime.....
Pošta..... Država.....

Dolgo življenje.

Naravno je, da človeštvo želi podaljšati si življenje, kar je najbolj mogoče in znanstveniki vsen dob so skušali iznajti takozvani življenjski uvarek. Ker pa nam ni dano, da bi večno živili, pa lahko do gotove meje podaljšamo naše življenje. Vsi svetovni zdravniki se strinjajo v tem, da podlaga življenja je v prebavnem sistemu, to je v ohih delih našega telesa, skoz katere gre hrana. Ko hitro pa je kateri del tega zelo važnega sistema bolan, že celo telo trpi. Če nam pa je mogoče hitro ozdraviti ta bolni del, dajmo zopet naše zdravje in moč. Samo eno zdravilo je za vse bolezni prebavnih organov in isto je dobro poznano

Trinerjevo

Ameriško zdravilno Grenko Vino

Isto ni nobena skrivna medicina, pač pa je napravljeno iz dobrega, rdečega vina in importiranih grenkih zelišč. Isto ne vsebuje nobenih škodljivih snovi in vsled ni povzroča nič nevarno vna-znežemu želodcu. Celozdravil ljudje najbi sem in tja pili kapičico, da si ohranijo prebavne organe v popolnem delovanju. To znanstveno zdravilo

Daje zdrav tek do jedi,
krepi mišice in čutnice,
čisti kri,
napravi gladko obličje,
odstrani zabasanost,
povspeši čilost in ognjovitost,
daje nemoteno spanje,
in daljša življenje.

Istega sme rabiti vsak član družine, od najstarejšega do najmlajšega, za kar se neda reči o draga zdravilih. Čistost in pristnost istega je jamčena po U. S. Ser. št. 340. Tudi priporočil najuplvinjših oseb potrjuje zdravniško vrednost tega zdravila. Zdravniški nasvet, pa pošti, zastonj! Pišite v domačem jeziku:

JOS. TRINER,

1333-1339 So. Ashland Ave.,

Chicago, Ill.

Čitatelje opozarjamo na Trinerjev hrvaški in slovenski brinjavec, importiran in čizdelek.

ITALIJU

ADRIATIC

po staroj i najsigurnijoj

CUNARD LINIJI

POSTAVLJENA 1840 GOD

Slovensko-Americanska usluga

Od New Yorka do Fiume preko
Gibraltara, Genove, Napolisa
i Trieste

Novo Moderni utvrđeni Šifovi
CARPATHIA, - 13,600 TONS
PANNONIA, - 10,000 TONS
ULTONIA, - 10,400 TONS

Jedne Close Cabina \$60 (dolar) do Naplesa
\$65.00 (dolar) do Trieste i Fiume

GUNARD STEAMSHIP CO., Ltd.

S. E. Cor. Dearborn & Randolph Sts.

CHICAGO

Ili kod svakog obližnjeg agenta.

Irgovina s novodobnim obuvalmo

Vstanovljena leta 1883

Velika zaloga obuvai najnoviješe kako-
vosti po zmerno niskih cenah.

JOHN KLOFAT

631 Blue Island Ave., Chicago.

Druga vrata od Kasparjeve Banke

Svobodomislec! Naročajte, pri-poročajte in razširjajte naš list! — Vsak naročnik naj pridobi vsaj enega naročnika! — Bodite povsod širitelji njegovega pošte-nega prizadevanja!

Najstarejša slovanska tvrtka

EMIL BACHMAN

1719 So. Centre Ave., Chicago, Ill.

Se priporoča vsim Slovanskim
društvam za izdelovanje dru-
stvenih znakov, gumbov, zastav
in vsakerih potrebščin. Izdelek
je najfineji in najokusnej, pri
tem pa zelo zmerne cene.

Neštevilno zahval in pripoznanj jamči za
pristnost in okusni izdelek naročenih potrebščin.

Pišite v svojem jeziku za vzorce in cenik.

EDINA
VINARNA

kitoči najboljša kalifornijska in importirana vina.

POZOR! Kedar kupite ga-lon vina, ali več, tedaj Vam
pripeljemo isto na dom —
brezplačno!

Naša kapljica je izvrstna in kdor je pil naše vino, trdi, da
ni še nikdar v svojem življenju pokusil boljše kapljice.

Vsi dobro došli!

Jos. Bernard, 620 Blue Island Ave.

TELEFON
Canal 842

RAZNO IN DRUGO

Na Dunaju so 1. 1900 našeli 4346 Poljakov, 1329 Slovencev, 805 Rusinov in 871 Srbokratov.

12 svinj je poginilo 11. aprila gospe Jellene iz Celja na njenem posestvu pri Petrovčah. Komisija je dognala, da so bile vse zastrupljene.

Na Dunaju je bilo 1. 1908 2.042.426 prebivalcev; domovinsko pravico pa je imelo le 636.230.

Celjske šolske sestre so pričele hujskati v otroškem vrtcu gojenke proti staršem. Najnovejša učna metoda!

Nesreča v premogokopu. V Št. Janžu ponesrečil se je delavec Adoljiz Skoda. Ko je rinil voz pred seboj, je v veliki naglici podrl podpore na kar se je usul nanj premog in ga ubil.

Slovenski muzej nameravajo ustanoviti spodnještajski Slovenci. Tozadevne akcije se je poprijelo "Zgodovinsko društvo" v Mariboru.

Od zborov v Metliki na Belokranjskem. Izmed poklicanih fantov jih je prišlo 101 in je bilo potrjenih 28 (osemindvajset). Povabilu se ni odzvalo, ozir. se ni moglo odzvati 243 fantov, ker si služijo borni kruh v Ameriki in drugod v tujini. Gotovo so to najboljše moči, ki se selijo v tujino, domača gruda pa kaže gola rebra. Bela Krajina boleha najbolj na izseljevanju mladih moči v tujino.

Nad 2 milijona kron imajo avstrijski davkoplačevalci dnevno odrajavati za obrestovanje državnih, deželnih in občinskih dolgov. Največji dolжник je seveda država. — **DESETO MILJARDO KRON** je prekorajčila svota njenih dolgov, ter ima letno na obrestih šteti 497 milijonov kron. Srečni Avstrijci!

Kaj vse stori alkohol! Uslužbenec tvrdke Vitek, Karl Kulhanek, ko je prišel neki večer domov, je na dvorišču pred hišo videl na vozu obešenega svojega 12-letnega sina. Na njegov krik so prihiteli sosede in splošno je bilo mnenje, da se fant ni obesil sam, ampak da ga je menda obesila v pijanosti Kulhanekova žena, 53-letna ženska, ki pa je bila žganje dan za dnem od jutra do večera. Žensko so našli popolnoma pijano spečo na kupu drv pred hišo. Odpeljali so jo v zapor.

Budimpešta. Uradno se je doglalo, da je poginil pri požaru v Okoritu 327 oseb, 99 pa jih je bilo težko poškodovanih.

Prst božji? Treščilo je v cerkev v Monster-Szegu na Ogrskem na nedeljo med službo božjo. Ena žena je ostala mrtva, 27 oseb je bilo težko ranjenih.

Chantecler — ubijalec. Na Ogrskem v Perbetu je trosila gospodinja Jakobova živež med kokoši na dvorišču. Petelin je sfrtal ter skakal okoli, kar zadene močno s perutjo puško ob steni; puška pada, se sproži ter smrtno zadene gospodinjo, ki je kmalu na to umrla.

25.000 kron je zopet dobil ljubljanski škof Anton Boneventura Juglić od nemčurske "Kranjske hranilnice", menda za nove orglje v Senklavžu. — Toraj je bila vest, da so nemčurji škofa podkupili, vendar resnična. Sedaj saj razumemo, zakaj je škofov umazanec — "Domoljub" tako toplo priporočal nemčursko "Kranjsko šparkaso" in prav verjetno je, da je pri tem tehtel-mehtlu odpadlo še dokaj tisočakov razven te svote za škofove zavode!

Župnik iredentist. Proti italijanskemu župniku Moradinu v Monte Severo na Tirolskem je uvelo državno pravdnitvo kazensko preiskavo. Župnik je obtožen, da je v šolski sobi strgal s stene cesarjevo in Hoforjevo sliko ter ju potepal z nogami.

Krvoprelitje v cerkvi. V Wystitah je prišlo do krvavega pretepa v cerkvi med Litvini in Poljaki. Bratje v Kristusu so se tako ravnali, da so morali priti ruski obmejni stražniki in streljati. Bilo je več mrtvih in mnogo ranjenih.

Nesreča z avtomobilom. V Neulengbachu pri Dunaju sta povabila neki šofer in mehanik tri natakarije v avtomobil. Pri nekem ovinku je avtomobil s tako silo zadel ob neko drevo, da se je ves razbil. Dve natakarije sta bili takoj mrtvi, ostali trije pa so bili poškodovani. Šoferja so zaprli.

Šola, kakršno si žele klerikalci. V klerikalni Belgiji imajo za 5.

6. in 7. šolsko leto tak-le urnik za en šolski dan: 1. Jutranja molitev, zapovedi, dobro mnenje, tri odstavke rožnega venca, evangelij. 2. Računstvo, tri odstavke rožnega venca, odmor. 3. Dva odstavka rožnega venca, zemljepis, litanije matere božje, dva odstavka rožnega venca. Sklep ob polenajstih.

Nemci se bodo učili slovenščine in laščine. V Trstu uvedejo Nemci kurze za slovenski in laški jezik. Kurzi bodo dvakrat na teden: ob torkih in petkih zvečer v prostorih državne realke; slovenščino bo poučeval profesor Trtnik, laščino pa profesor Chiozzola, voditelj tečajev je profesor Karollus. To pomeni pričetek usiljevanja nemških uradnikov v vse mogoče državne službe v Primorju!

Avstrijsko mejo so prekorajčili pri Visku v Furlaniji en častnik, dva podčastnika in 3 vojak 97. pešpolka iz Sežane. Finančna straža laška jih je prišla ter jim pobrala škece in fotografične plošče, potem sta jih dva oficirja spremila do avstrijske meje nazaj in izpustila.

Kako čitaj časopise? Važnejše članke počasi in s premislekom prebiraj. Članke in poročila, o katerih meniš, da bi ti kdaj kakor tvarina za predavanje mogla služiti, izstriži in shrani v posebnem zavoju, da jih lahko najdeš, ko jih boš rabil. Ni pa dovolj, da prebereš časopis, treba je, da se s svojimi tovariši tudi razgovarjaš o vsebini posamičnih člankov. Tak razgovor je zelo koristen, kajti pri tem se človek izvežba, da si upa brez strahu v manjših družbah nastopati kakor govornik. Za društva je posebno važno, da na tak način zvežba svoje člane. Osebnost agitacija ni skoro nikjer tako potrebna kakor pri družtvih, posebno v onih družtvih, ki zbirajo pod svojim okriljem tudi mladino. Osebnost pa bo agitiral uspešno le tisti, ki je v tem izvežban in zna na napade nasprotnikov dati dovoljen odgovor. Potreben pouk v tem pa podaja čitanje časopisov in priprostih spisov.

Živa pokopana? V ženski bolnišnici v Gorici je umrla neka Jožefa Grča, stara 62 let. — Po Gorici se je mnogo govorilo, da so pokopali Grčo živo. — Pravili so, da ko so jo zagrebli, se je slisalo zamolklo trkanje iz groba. Navzoči pri pogrebu so takoj opozorili na to čuvaja na pokopališču, ki je telefoniral na policijo in magistrat. Prišli so hitro trije zdravniki ter odprli kasto, katero so bili tačas že izkopali. Žena je ležala mrtva tako, kakor so jo položili v krsto, ali pokazalo se je, da so nekoliko popokale deske krste pod težo zemlje. Čuvaj Ongaro je rekel, da tako pokanje se čuje večkrat, ker porabijo za krste v bolnišnici čisto najslabši les! Niti poštene krste ne dobi revež!

Štajersko slovensko delavstvo, kakor poroča Narodni list je bilo doslej organizirano v izključno nemški socijalni demokraciji, kjer ni uživalo v jezikovnem oziru niti najmanjših pravic. Posledica temu je bila, da se je vsak slovenski delavec prej ali slej pomenil. V Kapfenbergu na Gor. Štajerskem pa je pričelo med slovenskim delavstvom gibanje za samostojno slovensko socijalno-demokratsko organizacijo, ki so jo ustanovili pred kratkim.

"Čuk" — ubijalec. V Radovljici na Gorenjskem so pokopali posojilničnega uradnika Petra Praprotnika, katerega je ubil "Čuk". Kleindienst. Udaril ga je na Veliko soboto (!) tako močno po glavi, da je vsled tega Praprotnik umrl. Raztelesenje je pokazalo, da je umrl Praprotnik vsled udarca, katerega mu je zadal "Čuk" na Veliko soboto. To je sad krivih naukov znanih "čukovskih" voditeljev — kapelanov!

Žalosten konec. Mizarski mojster Vykoukal je bil tako vnet in delavec klerikalcev, da ga je njegova stranka postavila za kandidata in da je postal deželni poslanec na Moravskem. Posvetil je vse svoje moči stranki in zanemarjal mizarstvo tako, da je kmalu prišel ob vse kar je premogel. V svoji mizeriji je prosil moravske župnike podpore in dosegel je res, da je dobil službo — delavca v neki tovarni. Vodja te tovarne je tudi poslanec klerikalne stranke. Vodja-poslanec in delavec-poslanec se pa seveda nista dolgo razumela in konec je bil, da je moral iti poslanec Vykoukal v

neko nemško tovarno kot delavec si služiti kruha.

Samostojnost evropske države v nevarnosti. Prebivalcev države Moresnet se je polastila v zadnjih dnevih velika razburjenost. Država Moresnet se razprostira, kar je najbrž malokomu znano, med Belgijo in Nemčijo ter je približno tako velika, kakor kako večje veleposestvo. Te dni so prišli v Moresnet nemški uradniki, ki so popisovali javna poslopja ter merili po "celi državi". Prebivalci pa z Nemci niso nič kaj zadovoljni. Pred leti so že poslali belgijskemu parlamentu vlogo, v kateri prosijo, da jih sprejme kot belgijske državljane. Ker pa temu nasprotujejo Nemci, ki bi tudi radi pobasali državo Moresnet v svoj žep, ni zadeva še doslej rešena. Zadnji čas se domneva, da pripade Moresnet Belgiji, zato pa dobi Nemčija neke ugodnosti v državi Kongo. Prebivalci v Moresnetu so francoske narodnosti. Doslej niso plačevali nikakih državnih davkov pa tudi v vojske niso hodili, ker je njihova država brez armade. Moresnet je pribežališče nemških in belgijskih tihotapecev.

Papeži in Rotšildi. Museo del Risorgimento v Rimu je dobil zadnji čas lastnoročno pismo papeža Pija IX., pisano nekemu italijanskemu prelatu v Parizu. Papež piše med drugim: "... Naj ne skopari preveč, kajti tudi to pot ne bo nič izgubil. Rotšild naj pomisli, da je vedno dobro barantal s sveto stolico". Nadalje pripominja papež, da se Petrova ladja kljub viharjem ne bo pogreznila. ... A tudi že Gregor XVI. je tržil z Rotšildom, ki mu je računal 75 odstotkov obresti. Te obresti je papež opravičil s tem, da Rotšild kot žid ne veruje na večnost cerkve in da zato začasno računa nekoliko več obresti kakor verni kristjani. Pij IX. je jemal posojila od Rotšilda l. 1850, 1856 in 1863, vselej ob težkih pogojih. Zadanje posojilo, ki ga je papež zahteval, je pa Rotšild odbil in to je bila sreča za italijansko vlado, ki je morala plačati dolgovce cerkvene države, ko je bil te konec.

Dr. Gustav Gregorin v Trstu je obhajal v nedeljo 10. aprila svoj 50. rojstni dan. Slovenci v Trstu so se s hvaležnostjo spominjali ta dan dr. Gregorina, kajti njegovo vsestransko delovanje v Trstu zadnjih 20 let stoji v tesni zvezi s povzdigo slovenstva v Trstu. Zato se mu klanja ob 50letnici vsakdo, ki ve prav ceniti važnost tržaškega slovenstva.

Kmet se otresa duhovniškega jeroštva, pa ne toliko na Kranjskem kot na Štajerskem. Pri občinskih volitvah v Cirkovcih dne 8. m. m. so klerikalci grdo propadli kljub nasilnemu župnikovemu in kaplanovemu agitiranju. Dasi je volil župnik Raušl petkrat in kaplan dvakrat, so vendar sijajno zmagali samostojni kmetje. Še huje so klerikalci agitirali pri občinskih volitvah v Školah 9. m. m. Ker župnik ni zaupal, da bi pri volitvah vera kaj pomagala, zato je obljubil svojim volilecem polovnjak vina. Oba duhovnika sta agitirala po noči in po dnevi od hiše do hiše, pa vse ni nič pomagalo. Čudno pa se je kmetom zdelo, da duhovniki ob volitvah lahko hodijo peš, dočim morajo imeti za spoved voz, najraje seveda lepo kočijo. Štajerski kmetje so pri teh volitvah pokazali, da hočejo v občinskih stvareh sami gospodariti. Ko bi storili tako tudi kranjski kmetje, pa bi se jim gotovo mnogo bolje godilo.

Velikanski požar na Brdih v bližini Radovljice, je vzburil nenadoma v hiši gospodarja Olifčiča, vulgo Andrejca, na Brdih v bližini Radovljice. Ker je vas takorekoč natlačeno skupaj in ker so hiše kakor tudi ostala gospodarska poslopja zvečine pokrita s slamo, je bila vsaka rešitev brezuspešna. Hipoma je stala vsa vas, ki šteje 9 gospodarjev, v ognju. Večina ljudi je bila na polju, vsled tega je ogenj tembolj gospodaril. Na lieu mesta je bilo v kratkem zbranih sedem požarnih bramb, a vse njih delo je bilo pač le to, da so gorišča gasili. Obvarovali, oziroma rešili so le deloma dve hiši in 2 gospodarska poslopja, nevštevi svinjakov in drugih takih manjših kolib. Pogoreli so si rešili le to, kar so imeli na sebi. Zgorelo je tudi precej živine, posebno mnogo prešičev, nekaj koštrunov, telic in krav. A žrtev požara je postala tudi žena posestnika Azmana.

A K O pošiljaš

denarje v staro domovino,

obrne se na zanesljivo tvrdko, ktera ti hitro in pošteno postruže

Frank Sakser Co.

82 Cortlandt St.,

NEW YORK.

A K O

potuješ v staro domovino, kupi

parobrodni listek pri

Frank Sakser Co.

82 Cortlandt St.,

NEW YORK.

A K O

želiš svojega sorodnika, ženo ali kakega drugega iz starega kraja vzeti v to deželo, kupi

parobrodni in železniški listek pri

Frank Sakser Co.

82 Cortlandt St.,

NEW YORK.

A K O

želiš svoje trdo prislužene novce sigurno in obrestonosno naložiti v kako hranilnico z dobrimi obrestmi, od dne vloge do dne dviga, obrni se na

Frank Sakser Co.

82 Cortlandt St.,

NEW YORK.

A K O

pa poslušaj ljudi, ki drugače svetujejo in naletiš slabo, pa ni krivda

Frank Sakser Co.

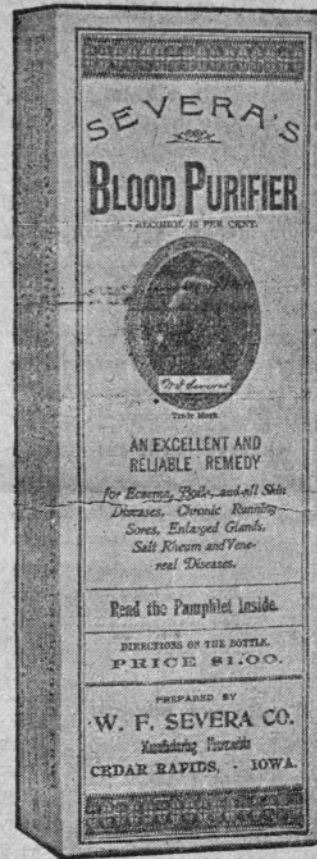
Najboljše zavarovanje proti bolezni je imeti Severova Zdravila pri roki

SEDAJ JE ČAS

iznebiti se utrujenosti, si očvrstiti telesno moč ter prilagoditi svoj ustroj razmeram in promenam spomladanske dobe. Najbolje se to stori, če se uživa

Severov
Kričistilec,

ker ima to spomladansko zdravilo moč očistiti, obogatiti in poživiti kri. Hitro prežene vse spomladna uljesa, ozdravi tvore, prišče, ogree, opahke ter podeli moč in zdravje celemu ustroju. Cena \$1.00.

Severova Zdravila so na prodaj v lekarnah. Kadarkoli kupujete zdravila, recite, do hočete "Severovih" in glejte, da dobite kar zahtevate.

Ne morete spati?

Ali ste brž utrujeni? Ali ste jezlivi? Hitro razdražljivi? Potem ni več daleč živčna onemoglost. Zato si omislite dobro živčno toniko in boljše, ni, nego je

Severov Nervoton.

Bržko použijete prvi popitek, se prične zdravje povračati in se nadaljuje v vsakim popitku, dokler se živčevju ne povrne popolna moč in zdravje. Cena \$1.00.

Bledi ljudje

navadno venomer občutijo utrujenost, pomanjkanje trdne volje, odločnosti; njihova kri je redka in slaba. Tako stanje se najlaglje izboljša, če se uživa

Severov Življenski balsám.

Uživan po jedi prebaja naravnost v kri in brani vsa njena telesa, tako da se vrne naravna barva ter ohranijo želodec, jetra in drobje v popolnem stanju. Cena 75c.

Zanesljiv zdravniški svet zastonj.

W. F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA

ODVETNIK

PATENTI

CARL STROVER

1009-140 Washington St. CHICAGO. Tel. 3989 MAIN

Dobra Unijska Gestilna, kjer se dobi

mezel in gorak prigrizek. Pod vodstvom Jos. S. Stastny

2005 Blue Island Ave.

delik dvorana za društvene in unijske seje, in Vruha dvorana za koncerte, žentive in zabave.

SALOON

z lepo urejenim keglisčem in sveže Schoenhofen pivo priporoča

ANTON MLADIČ,

937 Blue Island Ave. Chicago Ill

Kedar

potrebu ete obleke ali obuče, za se ali vaše dečke tedaj pridite k nam. Največja zaloga moške obleke, srajc klobukov in spodnega perila na zapadni strani.

Cene zmerne. Unijsko blago. Izdelujemo obleke po naročilu.

J. J. DVORAK & Co.

1853-55 Blue Island Ave.

Telefon Canal 1198.

Cenik knjig,

katere se dobe v zalogi

“GLAS SVOBODE” Co.

1518 W. 20 Street, Chicago, Ill.

Cankarjevi spisi:	
Vinjetje	\$1.80
Jakov Ruda	—60
Za narodov blagor	\$1.00
Knjiga za lahkomišljene ljudi	\$1.25
Zgodbe	\$1.00
Hiša Marije Pomočnice	\$1.00
Gospa Judit	\$1.00
Nina	\$1.00
Krpanova kobila	\$2.00
Hlapec Jernej	—75
Zgodbe	\$1.00
Za križen	\$1.50
Ob zori	\$1.50
Kersnikovi spisi:	
Cyklamen, I. snopič	\$1.25
Agitator, II. snopič	\$1.25
Na žerinjah, III. snopič	\$1.25
Lutski ljudje, IV. snopič	\$1.25
Rošljin in Verjanko, V. snopič	\$1.25
Jara gospoda, VI. snopič	\$1.25
Gospod Janez, VII. in VIII. snopič	\$2.50
Berite novice, IX. snopič	\$1.75
Trdinatovi spisi:	
Bahovi huzarji	\$1.50
Bajke in povesti, I. zvezek	\$1.00
“ ” II. “ ”	\$1.00
“ ” III. “ ”	\$1.00
“ ” IV. “ ”	\$1.00
“ ” V. “ ”	\$1.25
Jurčičevi spisi:	
I. zvezek	—60
II. “ ”	—60
III. “ ”	—60
IV. “ ”	—60
V. “ ”	—60
VI. “ ”	—60
VII. “ ”	—60
VIII. “ ”	—60
IX. “ ”	—60
X. “ ”	—60
XI. “ ”	—60
Sienkiewiczovi spisi:	
Rodbina polaneških v 3 delih	\$5.00
Mali vitez v 3 delih	\$3.50
Potop I. in II. zvezek	\$3.20
Križarji v 4 delih	\$2.60
Za krunom	—15
Z ognjem in mečem, v 4 delih	\$2.50
Brez dogme	\$1.50
Stritarjevi spisi:	
Pod lipo	—60
Jagode	—60
Lešniki	—60
Zimski večeri	—60
Knezova knjižica:	
I. zvezek	—40
II. “ ”	—40
VII. “ ”	—50
IX. “ ”	—40
X. “ ”	—40
XI. “ ”	—40
XII. “ ”	—40
XV. “ ”	—75
Tavčarjeve povesti:	
I. zvezek	\$1.35
II. “ ”	\$1.35
III. “ ”	\$1.35
IV. “ ”	\$1.35
V. “ ”	\$1.35
Tolstojevi spisi:	
Rodbinska sreča	—40
Ana Karanina	\$3.20
Kazaki	—80
Venec slov. povesti:	
III. zvezek	—60
IV. “ ”	—60
V. “ ”	—60
VI. “ ”	—60
VII. “ ”	—60
VIII. “ ”	—60
IX. “ ”	—60
Zabavna knjižnica:	
13. zvezek	—50
14. “ ”	—30
15. “ ”	—60
16. “ ”	—75
17. “ ”	—40
20. “ ”	—75
Knjižnica Nar. zal. v Celju:	
I. zvezek	—40
II. “ ”	\$1.00
Razni drugi spisi in prevodi:	
Opatov praporščak	—35
Moment	\$1.50
Spomini	\$1.00
Iz naših krajev	\$1.25
Obsojenci	\$1.25
Igračke	\$1.00
Tilho in drugi	\$1.00
Reformacija	—50
Spolne bolezni	—25
Dobbra gospodinja	\$1.50
Primož Trubar	50c
Dobra kuharica	\$3.00
Medvedji lov	—50
Kapitan Žar	—60
Na divjem zapadu	—60
Džungl	\$1.00
Na rakovo nogo	50c
Srce	\$1.00
Slovenski fantje v Bozni, 2 zvez.	—75
Marica	—40
Spominski listi	—25
Burska vojska	—30
Avstrijski junaki	—75
Znamenje starih	—30
Veliki trgovci	—60
General Lavdon	—30

Družabni razredi v času francoske revolucije

SPISAL K. KAUTSKY.—POSLOVENIL A. H. S.

(Nadaljevanje.)

VI.

Sanskuloti.*

Rokodelci so tudi pripadali k tretjemu razredu. Stara organizacija imenovana “guild” je že davno zakrknila. Guild je postal sredstvo, ki je napravilo iz ročne produkcije monopol v rokav par individuev in reducirala pravico mojstrstva v kaki obliki v privilegij, tako da je z zmanjšanjem kroga, ki je imel privilegij postala tendenca za povečanje izkoriščanja učencev in odjemalcev. Če ni bil učenec slučajni sin ali zet kakšnega mojstra ali če ni ženi kako vdovo umrlega mojstra, tedaj je bilo skoro nemogoče, da bi se mogel povzdigniti v razred mojstrov. Stavljeni pogoji so bili tako skrajni otežkočeni, da njih efekt je bila popolna nezmožnost. Mnogokrat se je pripetilo, da so izjavili, da je ta ali oni guild prenehal in da se je število mojstrov kar takrat in to enkrat za vselej določilo.

Vsekako pa so se mojstri guildov motili, ako so mislili, da lahko v absolutni državi ustanovijo in obdržijo svoj monopol, ne da bi se jih nadlegovalo. Staro kraljestvo je smatralo za zelo nemoralen čin, ako je katerakoli klika pótom monopolizirala ljudstvo, ne da bi pri tem delila dobiček s vladarjem. Znano nam je iz prejšnjih poglavij, da samo kralj je imel pravico dajati licence mojstrom in to seveda za lepo ceno. Krona je tudi trdila, da ima ona sama pravico imenovati uradniške guildov in če bi hoteli guildi imeti to pravico, bi jo morali kupiti od krone za drag denar, toda ne samo enkrat, marveč vsakokrat, kedar se je krona spomnila svojih vladarskih pravic glede guildov, preteč guildom, da jim vzame pravico, ako ne plačajo tolike svote, kakor ona zahteva. Absolutni vladarji so se spomnili teh svojih pravic vselej, kedar so rabili denar.

Naravno je tedaj, da so mojstri raje videli, da se privilegiji še nadalje ohranijo ter ostane pri starem, kot pa da bi prišlo do reforme, ker tedaj bi morali oni, kot slabotnejši takoj podleči. In to so dejansko spoznali za časa Turgot. Ta ministr-reformator je naperil svoj prvi napad na te mojstre.

Interesi vajencev so bili direktno nasprotni interesom mojstrov. Učenje ni več vsebovalo nekak prehod na potu do mojstra. Vajenci so toraj tvorili sami svoj razred s lastnimi interesi pa vključ vsemu temu še niso čutili, da so mezdni delavci — proletarci —. Vključ strogi opoziciji v interesih med njimi in mojstri niso po ničemur drugem vprašali kot po pravici, da smejo postati mojstri. Ker so bile razmere take, se ne smemo čuditi, ko vidimo vajence družiti se v enem razredu s mojstri, ki niso spadali k guildom.

V raznih krajih mnogih mest v privilegirani državi so bili izvzeti iz gospodstva guildov. Seveda v začetku je bilo to samo v mestih, toda kasneje so se osvobodile tudi vasi in mali trgi, ki so ležali v bližini večjih mest in postali predmestja ter se od mest naučili kako se lahko izemajo iz krampljev guilda. Za časa kralja ouisa XVI. ko se je mizerija med delavci, ne pripadajočimi k guildom, kakor tudi opozicija proti guildom v obče, povečala, je skušala vlada pomiriti ljudstvo s tem, da je dala te privilegije predmestom in raznim pokrajinam. V Parizu je bil Faubourg St. Antoine in du Temple še posebej oblagrovan. Zato so vsi vajenci, ki so hrepeneli postati neodvisni in ki niso imeli nobenega upa postati mojstri guildov, kar trumoma drveli v ta predmestja. Veliko število malih mojstrov je komaj shajalo v tehi pogodbenih okrožjih, izvan katerih niso mogli razpečavati

svojih izdelkov. Število mojstrov je rastlo in z njim kompeticija, zato so pa tem težje prenašali omejitve, katere jim so nalagali razni zunanji privilegiji in v toliki večji luči so opazovali svojo mizerijo in ošabno uspevanje mojstrov raznih guildov v sosednih mestnih distriktih.

Orlovo oko zvitih kapitalistov je uvidelo, da v prostih predmestjih, kjer ni guildov se dobi največ skušenih delavcev in zato so gradili svoje tovarne v predmestjih, vedeli pa so tudi, da stradajoč delavci se bo dal brez kakšne ovire dobro skubiti. In tako najdemo v teh distriktih poleg števila malih mojstrov in vajencev, veliko število mezdnih delavcev v kapitalistični industriji, nabranih deloma med rokodelci, deloma pa iz kinetov na deželi. Poleg strokovnjakov je kapitalistična industrija začela najemati tudi navadne dninarje.

Roka v roki s temi elementi so iadrli drugi, iz med katerih so nekateri izvirali iz delavstva, nekateri pa so od njih živeli in se delili z njihovimi interesi. Čitatelj si lahko misli, da slednji so bili mali trgovci, kramarji in taki.

V tem razredu delavcev in malega meščanstva se je mešal tudi stakozvani “lumpenproletariat” ali kakor ga v Ameriki poznamo, “hoboproletariat”, ki je v mnogobrojnih trumah dl v mesta, kjer so našli najboljše prilike za pošten ali nepošten zaslužek. Tako je bilo pred vsem v Parizu. Samo beračev je bilo pet odstotkov, celega prebivalstva in v letu 1777 so našli nekaj nad 120,000 beračev samo v Parizu.

Pri vsem tem pa je značilno to, da ta lumpenproletariat še ni dosegel one stopnje degradacije, iz katere ni več rešitve, temveč da je kazal znake poboljšanja, ko hitro bi mu posijal žarek priložnosti. Ta človeška strata polna navdušenja se je vngla v revolucionarno gibanje, ki jim je obljubljeno konec trpljenju in boljše življenje. Ob sebi se razume, da med njimi so se dobili tudi taki izvržki, ki se niso hoteli pridružiti revolucionarnemu gibanju zgolj iz tega vzroka, ker so pregledali padli in so hoteli v kalnem ribariti, ali pa če so se pridružili, so to storili zgolj iz izdajalskega namena. Smešno bi bilo če bi si predstavljali ta tip padlih nesramnežev kot sliko cele mase malih trgovcev in proletarcev.

Dasi je bila ta masa iz vseh vetrov skup zbrana in se razočevala po stanu oziroma obliki, vendar so imeli nekaj skupnega. Bila je namreč prava revolucionarna masa. V tej masi se je kuhala srd in veliko sovraštvo me le samo proti privilegirancem, mojstrom guildov, duhovnom in aristokratom, ampak tudi proti meščanstvu, katero je deloma izkoriščalo maso, v pódobi zakupnikov davkov, spekulantov z žitom, oderuhov itd. in se je deloma tudi spuščalo v kompeticijo s maso. Ob kratkem rečeno, buržuazija je slabo postopala s maso in jo izkoriščala pri vsaki priliki. Že prej enkrat se je reklo, da čas za razvoj socializma takrat še ni bil zrel in zato se ne smemo čuditi, da v kljub temu srd in drastičnem načinu, ki se je semintja pojavil, ti revolucionarni elementi niso bili socialisti. Proletariat kot samozaveden razred ni eksistiral pred revolucijo. Njihove ideje so bile še vedno meščanske, toda njih smeri in zahtevki so nastali iz položajev proizvedenih od produkcije potrebščin.

Popolnoma napačno bi bilo, da bi postavili te elemente na isto stopnjo kot moderne mezdne delavce velikih industrij in da bi pripisali njihove tendence temle, ker sicer nebi imeli pravega zapopadka, ne samo o teh elementih, znanih za Sanskulote, ampak tudi o celi revoluciji. Dalje prihodnjič.

NAJEMNIK & VANA,

IZDELOVALCA

sodovice mineralne vode in drugih neopojnih pijač.

82—84 Fisk St. Tel. Canal 1405

Vsak slovenski delavec mora čitati svoje glasilo t. j. “Glas Svobode!”

DELAJSKO OBVESTILO.

Zastopnikom vseh premogarskih družb, ki operirajo rove, znane kot Greensburg in Irwin oddelek polja mehkega premoga.

GOSPODA: —

V očišled splošnega prenehanja s delom v vsem tem okraju, ki zavzema od 12,000 do 15,000 premogarjev in zadene njih žene in družine, smo sklenili, da izdamo sledeče poročilo.

Jasno je vsem ljudem, ki imajo kako znanje o kopanju premoga, da pogoji vslužbenja in mala plača v zvezi s velikansko rastjo cene živlom, je storilo nemogoče za premogarje v Westmoreland okraju povrniti se na delo, dokler se ne sklene pogodba med operatorji in premogarji. Mi hočemo imeti pogoje za vpsolenje in plačilno lestvico, enako oni, katero imajo naši sovrstniki v drugih krajih te dežele, kjer je žila premoga enaka naši.

Z upanjem, da se doseže sporazumljenje glede plačilne lestvice in pogojev vpsolenja, so delegatje na zborovanju premogarjev obdržanem v Greensburg, Pa. v nedeljo dne 24. aprila, 1910 sklenili obvestiti operatorje Westmoreland okraja, da spodaj podpisani odbor premogarskih zastopnikov je pripravljen srečati podobni odbor operatorjev s namenom, da se pride do skupne konference obeh interesiranih strank.

Vedoč, da po združenju in arbitraciji so se resni industrijni konflikti odvrnili, naša organizacija zato želi poravnati vse difference, ki jih imamo s našimi delodajalci na ta način.

Obžalujemo pa, da so se mnoge premogarske družbe poslužile krute taktike in da so iz hiš izgnale revne premogarje in njih družine. Te in druge ne-ameriške metode bi mogle vzbuditi vsakega svobodoljubčega državljana tega okraja in države, da se zaveže in stori svojo dolžnost in v interesu človeštva jih prosimo, da imenujejo odbor dobrih državljanov, da preišče plačo in delavske položaje in končno določi, če je prenehanje s delom bilo opravičeno ali ne.

Ko bi operatorji želeli obdržavati skupno konferenco, to lahko naznamijo tajniku tega odbora.

Vsi drugi, ki žele dobiti informacije o položaju štrajka isto lahko dobe če se zgledajo ali pišejo na odbor v Monahan hotelu, Greensburg, Pa.

(Podpisi odbora.)

John McCartney, tajnik.

(Op. ur. Odbor premogarjev prosi druge Slov. liste, da to ponatisnejo. Rojako je znano, da so bili premogarji v Westmoreland okraju, to je v Claridge, Darragh, Manor, Madison, Arama in drugod, kjer je največ Slovencev, doslej neorganizirani, ter da so jih operatorji na take brutalne načine izkoriščali, da ni bilo več mogoče prestajati. Delavci ni imeli nobene pravice. Če se ga je goljufalo na vagi ali pri času je moral molčati, ker sicer bi zgubil delo. Poleg tega plača je bila najslabša in pri vsem tem pa se operatorji niso ozirali na to, da ne bi cene živlom podražili. Operatorji sami so privedli premogarje, da so prišli do spoznanja. Njihov pritisk od vseh strani, izkoriščanje, zatiranje in krajenje pravic, katere je še premogar imel pred par leti, to vse je storilo, da so se dne 1. aprila premogarji v Westmoreland okraju organizirali v unijo, katere pa bosi niso hoteli priznati. Delavci so skoro vsi do enega pristopili k United Mine Workers of America, katere organizacija jih sedaj podpira v boju za pravico.

Ker so operatorji premogokopov uvideli, da premogarji pod starimi pogoji nečajo iti na delo, začeli so operirati s skabi in vlada da je takoj poslala oborožene kozake, da varuje skabe in s orožjem prisilila zavedne delavce, da se vrnejo na delo. To vse ni zavednih delavcev potegnilo iz ravnotežja, ostali so trdni, zahtevajo da družbe pripoznajo njihovo unijo. V odgovor na to so bili baeneni iz kompanijskih koč. Le bestialno podvigjan tolovaj bi zamogel kaj takega storiti, nikakor pa ne človek, ki ima srce iz mesa in goji v sebi kak človeški čut.

Naš zastopnik oziroma poročevalec, kojega ime ne priobčujemo le radi previdnosti, da se mu od strani kozakov kaj ne priličnega ne pripeti, mas obvešča, da ga je predsednik unije poprosil, da gorenji sklep odbora v kak slovenski list priobči. Poročevalec mu je povedal, da Slovenci imamo svoj delavski list, ki se imenuje Glas Svobode in katerega skoro vsak zaveden Slovenski delavec čita. Predsednik je bil tega vesel in očito izrazil veselje nad rojaki-premogarji, ki so se v tem položaju povsod pokazali, da so zavedni in junaki položaja.

Stavka gre mirno naprej, dasi kozaki štrajkarje neprestano izvajajo. Štrajkarji in njihove družine, katere so kompanije iz svojih koč pognale pod milo nebo, so sedaj po šotorih in v klub vsem neprilikam na prostem se ne podajo in bodo vstrajali do konca.

Najznačilnejše pri tem štrajku je pa to, da so neorganizirani premogarji v najkočljivejšem času prekrizali vse načrte pennsylvanski operatorjev, ter organiziranim premogarjem priskočili na pomoč. Znano je da s 1. aprilom so U. M. W. of A. odložili orodje v znamenje, da zahtevajo večjo plačo in boljše varstvene pravice. Operatorji so takrat računali na to, da neorganizirani rovi bodo poslovali, kar seveda bi zadostovalo, da ne bi bila cela industrija ovirana, da ne privolijo zahtevam U. M. W. of A. in če mogoče jo zdrobe. Toda prevarali so se. Neorganizirani delavci so priskočili sodrugom na pomoč ter so s svojim zavednim činom pomogli, da so zmagali. Razume se da sedaj vsi U. M. W. of A. simpatizirajo s premogarji v Westmoreland okraju in če bodo slednji ostali nevpogljivi bodejo se morali operatorji vdati. Da bi le to kmalu bilo!

Večina slovenskih krčmarjev v La Salle, Ill.,

toči PERU PIVO.

PERU BEER COMPANY, Peru, Ill.

Podpirajte krajevno obrt!

Čemu pustiš od nevednih zobozdravnikov izdirati svoje, mogoče še popolnoma zdrave zobe? Pusti si jih zaliti s zlatom ali srebrom, kar ti za vselej dobro in po najnižji ceni napravi

Dr. B. K. Šimonek
Zobozdravnik.

544 BLUE ISLAND AVE.
CHICAGO, ILL.
Telefon Morgan 433.